

Turistički resursi i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji

---

Mikulić, Mateja

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:660717>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-23**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN

DIPLOMSKI RAD br. 418/PE/2022

TURISTIČKI RESURSI I RAZVOJ SPECIFIČNIH
OBLIKA TURIZMA U MEĐIMURSKOJ
ŽUPANIJI

Mateja Mikulić

Varaždin, 2022.

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN

Studij: Poslovna ekonomija

TURISTIČKI RESURSI I RAZVOJ SPECIFIČNIH
OBLIKA TURIZMA U MEĐIMURSKOJ
ŽUPANIJI

Student:

Mateja Mikulić, 1543/336D

Mentor:

doc. dr. sc. Dijana Vuković

Varaždin, 2022.

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za ekonomiju	
STUDIJ	diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija	
PRISTUPNIA	Mateja Mikulić	MATIČNI BROJ 0313017686
DATUM	24.09.2022.	KOLEGIJ Istraživanje turističkih destinacija
NASLOV RADA	Turistički resursi i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji	

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU: Tourist resources and the development of special interest tourism in Međimurje county

MENTOR	Dijana Vuković	ZVANJE	doc.dr.sc.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. izv.prof.dr.sc. Petar Kurečić, predsjednik		
	2. doc.dr.sc. Marina Gregorić, član		
	3. doc.dr.sc. Dijana Vuković, član		
	4. prof.dr.sc. Anica Hunjet, zamjenski član		
	5. _____		

Zadatak diplomskog rada

BROJ	418/PE/2022
OPIS	<p>Unazad nekoliko godina u Hrvatskoj ali i u Međimurju gradi se pozicija poznate i privlačne turističke destinacije. Razvoj turizma u Međimurju temelji se upravo na specifičnim oblicima turizma, odnosno na raznim tematskim izletima ali i na aktivnom odmoru i promicanju zdravlja. Problematika istraživanja ovog rada je povezanost turističkih resursa i razvoja specifičnih oblika turizma Međimurske županije s zahtjevima potencijalnih potrošača.</p> <p>Temeljni predmet ovog istraživanja je utvrditi postoje li u Međimurskoj županiji dovoljan broj turističkih resursa. Utvrditi razvijenost specifičnih oblika turizma, te utvrditi da li povećanje specifičnih oblika turizma zadovoljava potrebe i zahtjeve potrošača, odnosno turista u Međimurskoj županiji.</p> <p>Cilj rada je:</p> <ul style="list-style-type: none"> * teorijski prikazati i definirati turističke resurse i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji. * utvrditi prisutnost specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji te prikazati utjecaj razvoja specifičnih oblika turizma na potražnju i na zadovoljavanje zahtjeva potrošača, * provesti istraživanje sa ciljem utvrđivanja privlačnosti Međimurja kao destinacije, te koju vrst turizma turisti najviše uživaju * definirati zaključak rada.

ZADATAK URUČEN 27.09.2022. POTPIS MENTORA *Dijana*

Zahvala

Zahvaljujem mentorici doc. dr. sc. Dijani Vuković koja mi je svojim znanjem i stručnošću pomogla u izradi ovog diplomskog rada.

Veliko hvala prijateljicama i kolegama s posla koji su me poticali i bili mi neprekidna podrška.

Najviše zahvaljujem svojoj obitelji, roditeljima Jasminki i Danijelu, sestri Martini i Dariju te svom zaručniku Filipu na iznimnoj motivaciji, neprekidnom odricanju, najvećoj potpori i strpljenju bez čega sve ovo ne bi bilo moguće.

Hvala vam!

Sažetak

Turizam je od velikog značaja za razvitak gospodarstva Republike Hrvatske. Najosnovnije obilježje hrvatskog turizma je sezonalnost, odnosno turistička sezona postoji samo u vrijeme ljeta i ljetnih mjeseci, i to isključivo u priobalnom području Republike Hrvatske, te takva pojava predstavlja neravnotežu turizma. U širem okružju Republike Hrvatske javljaju se novi turistički trendovi i sve brži rast turizma te takva situacija potiče na istraživanja poznatih problema, ali i specifičnosti razvoja turizma. Kako je turizam od iznimnog značaja za razvoj Međimurske županije, ali i za cjelokupno gospodarstvo Republike Hrvatske, od iznimne je važnosti, uslijed velikih promjena u stilu života, starenja populacije i sve izražajnijeg stresnog i ubrzanog načina življenja, turistima pružiti dovoljno pažnje da bi se zadovoljile sve njihove potrebe i želje. Kako bi turist bio zadovoljan i kako bi se ispunila sva njegova očekivanja, želje i potrebe, potrebno je stvoriti specifično turističko okruženje te naglasiti specifične oblike turizma za pojedinu regiju. Međimurska županija obiluje prirodnim ljepotama, termalnom vodom, tradicijom, ali i suvremenim festivalima, koncertima i smještajima. Razvoj turizma u Međimurju temelji se upravo na iskorištavanju prirodnih i društvenih resursa te na stavljanju u fokus specifičnih oblika turizma, odnosno raznih tematskih izleta, ali i na aktivnom odmoru i promicanju zdravlja. U ovom radu naglasak je stavljen na analizu turističkih resursa i specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji.

Ključne riječi: *prirodni resursi, specifični oblici turizma, društveni resursi, turizam, turistički resursi*

Summary

Tourism is of great importance for the development of the economy of the Republic of Croatia. The most fundamental feature of Croatian tourism is seasonality, that is, the tourist season exists only during the summer and summer months, and only in the coastal area of the Republic of Croatia, and such a phenomenon represents an imbalance in tourism. In the wider area of the Republic of Croatia, new tourism trends and increasingly rapid growth of tourism are emerging, such a situation encourages research into known problems as well as the specifics of tourism development. As tourism is of exceptional importance for the development of Međimurje County and the entire economy of the Republic of Croatia, it is of utmost importance due to major changes in lifestyle, population aging, and an increasingly expressive stressful and fast-paced way of life, to provide tourists with enough attention to satisfy all their needs and wishes. For the tourist to be satisfied and to fulfill all his expectations, wishes and needs, it is necessary to create a specific tourist environment and to emphasize the specific forms of tourism for each region. Međimurje County abounds in natural beauty, thermal water, tradition, but also contemporary festivals, concerts and accommodation. The development of tourism in Međimurje is based precisely on the exploitation of natural and social resources and on focusing on specific forms of tourism, respectively various thematic excursions, but also active rest and health promotion. In this paper, the emphasis is on the analysis of tourist resources and specific forms of tourism in Međimurje County.

Keywords: natural resources, specific forms of tourism, social resources, tourism, tourist resources

Sadržaj

1.	UVOD.....	1
1.1.	Problem i predmet istraživanja	1
1.2.	Ciljevi i hipoteze rada.....	2
1.3.	Izvori i metode prikupljanja podataka	2
1.4.	Struktura rada	2
2.	TURIZAM	4
2.1.	Uloga i značaj turizma u razvoju Republike Hrvatske	4
2.2.	Razvoj motiva turističkih kretanja.....	5
2.3.	Održivi razvoj turizma.....	7
3.	TURISTIČKI RESURSI MEĐIMURSKE ŽUPANIJE	10
3.1.	Prirodni turistički resursi Međimurske županije	11
3.1.1.	<i>Reljef kao turistički resurs Međimurske županije.....</i>	11
3.1.2.	<i>Rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije .....</i>	12
3.1.3.	<i>Flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije.....</i>	12
3.1.4.	<i>Ostali prirodni resursi Međimurske županije.....</i>	13
3.2.	Društveni turistički resursi Međimurske županije.....	14
3.2.1.	<i>Kulturno-povijesni resursi Međimurske županije.....</i>	15
3.2.2.	<i>Umjetnički resursi Međimurske županije .....</i>	17
3.2.3.	<i>Etnosocijalni resursi Međimurske županije .....</i>	18
3.2.4.	<i>Manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije .....</i>	19
4.	SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA U TURISTIČKOJ PONUDI MEĐIMURSKE ŽUPANIJE	22
4.1.	Ruralni turizam	23
4.2.	Zdravstveni turizam.....	24
4.3.	Kulturni turizam	25
4.4.	Sportski turizam.....	26

4.5. Gastronomski turizam.....	28
4.6. Ekoturizam.....	30
5. EMPIRIJSKI DIO RADA	32
5.1. Metodologija istraživanja	32
5.2. Ciljevi i hipoteze rada.....	33
5.3. Diskusija rezultata istraživanja	34
5.4. Zaključak rezultata istraživanja	59
5.5. Ograničenja istraživanja	61
6. ZAKLJUČAK.....	62
LITERATURA	64
POPIS TABLICA	68
POPIS SLIKA.....	68
POPIS GRAFIKONA.....	68
PRILOZI.....	70

1. UVOD

Međimurska županija smještena je na samom sjeveru Republike Hrvatske te je omeđena rijekama Murom i Dravom, odakle i dolazi ime županije. Međimurje ima brežuljkasto područje koje je ujedno i početak planinskog lanca Alpe, koje je poznato po termalnim izvorima i vinogradima, dok je nizinski dio završetak Panonske nizine bogat plodnim tlom, ali i raznolikom florom i faunom, zbog čega se ovaj kraj naziva još i „Cvijetnjakom Hrvatske“. Uz prirodna bogatstva Međimurska županija obiluje i društvenim turističkim resursima za koje je zaduženo ljudsko djelovanje kroz duži vremenski period. Kako bi se proširila ponuda, ali i povećala potražnja, u turističkom segmentu Međimurja nastaju novi, specifični oblici turizma. Kroz rast broja turista vidljiv je rast specifičnih oblika turizma čija se ponuda prilagođava sve zahtjevnijim željama i potrebama potrošača, odnosno turista. Međimurska županija pruža širok spektar mogućnosti razvoja selektivnog oblika turizma na svim područjima svoga krajolika. Ruralni turizam, zdravstveni turizam, kulturni turizam, sportski turizam, gastronomski turizam i ekoturizam samo su neki od već poznatih specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji.

1.1. Problem i predmet istraživanja

Unazad nekoliko godina u Hrvatskoj, ali i u Međimurju, gradi se pozicija poznate i privlačne turističke destinacije, koja još uvijek nije prepoznata u svijetu i koja se još uvijek ne može mjeriti u velikim postotcima dolazaka turista. Međimurje ima neiskorištene potencijale za razvoj zahvaljujući predivnom krajoliku, kulturno-povijesnoj baštini i brojnim spomenicima. Razvoj turizma u Međimurju temelji se upravo na specifičnim oblicima turizma, odnosno na raznim tematskim izletima, ali i na aktivnom odmoru i promicanju zdravlja. Problematika istraživanja ovog rada je povezanost turističkih resursa i razvoja specifičnih oblika turizma Međimurske županije sa zahtjevima potencijalnih potrošača. Umreženi turistički resursi nužno moraju ostvariti ravnotežu između zahtjeva za unaprjeđenjem kakvoće stanovništva domicilnog stanovništva, ostvarivanja socijalne dobrobiti i zahtjeva za očuvanjem okoliša kao temeljnog prirodnog resursa.

Temeljni predmet ovog istraživanja je utvrditi postoji li u Međimurskoj županiji dovoljan broj turističkih resursa te nastojati iste turistički valorizirati. Utvrditi razvijenost specifičnih oblika turizma te utvrditi zadovoljava li povećanje specifičnih oblika turizma potrebe i zahtjeve potrošača, odnosno turista u Međimurskoj županiji.

1.2. Ciljevi i hipoteze rada

Teoretski dio rada temelji se na istraživanjima vezanim za turističke resurse i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji koja uključuju literaturu stranih i domaćih autora.

Cilj ovog rada je teorijski prikazati i definirati turističke resurse i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji, opisati indikatore održivog turizma Međimurske županije, definirati Međimurje kao turističku destinaciju. Utvrditi prisutnost specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji. Prikazati utjecaj razvoja specifičnih oblika turizma na potražnju i na zadovoljavanje zahtjeva potrošača.

Hipoteza H1: Razvoj specifičnih oblika turizma u velikoj mjeri utječe na razvoj turizma u Međimurskoj županiji.

Hipoteza H2: Prostorni identitet Međimurja pokretačka je snaga budućeg razvoja turizma.

Hipoteza H3: Međimurska županija poznata je po raznim turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma.

1.3. Izvori i metode prikupljanja podataka

Teorijski dio rada temeljen je na istraživanju za stolom prikupljenih sekundarnih izvora iz stručne literature poput knjiga, članaka, elektroničkih izvora domaćih i stranih autora iz područja turizma. Kao značajan izvor podataka korištene su internetske stranice, najčešće službene stranice turističkih zajednica s područja Međimurske županije, ali i drugih vezanih za tematiku. Kao temelj za istraživanja problema i ciljeva rada u empirijskom dijelu prikazani su rezultati dobiveni elektroničkim anketiranjem.

U radu se primjenjuju metode deskripcije, sinteze, metoda dedukcije, a također korištene su i metoda komparacije, logičke interpretacije i analize.

1.4. Struktura rada

Diplomski rad pod nazivom "Turistički resursi i specifični oblici turizma u Međimurskoj županiji" napisan je u šest međusobno povezanih cjelina. U prvom dijelu rada nalazi se uvod u kojem se definiraju problem i predmet istraživanja rada, ciljevi i postavljene hipoteze i izvori te metode prikupljanja podataka potrebnih za izradu rada. Drugi dio rada odnosi se na teoretski dio kroz koji su definirani pojmovi i obrađene teme vezane uz sami turizam, njegovu ulogu i značaj u razvoju Republike Hrvatske, pojašnjen je razvoj motiva turističkih kretanja te je definiran održivi razvoj turizma. Treći dio rada odnosi se na teorijsku obradu turističkih resursa

Međimurske županije te su također pojedinačno obrađeni prirodni turistički resursi, reljef kao turistički resurs, rijeke i jezera te flora i fauna u ulozi turističkih resursa Međimurske županije. Također su obrađeni društveni turistički resursi pod koje spadaju kulturno-povijesni, umjetnički i etnosocijalni resursi te manifestacije kao društveni resurs županije. U četvrtom dijelu rada piše se o selektivnim oblicima turizma u turističkoj ponudi Međimurske županije te su pojedinačno obrađeni ruralni turizam, zdravstveni turizam, kulturni turizam, sportski turizam i ekoturizam. Empirijski dio rada je peti dio ovog diplomskog rada te iznosi metodologiju istraživanja, ciljeve i hipoteze rada, diskusiju istraživanja, donosi zaključak rezultata istraživanja, ali i ograničenja tijekom samog istraživanja. U šestom dijelu rada nalazi se zaključak kojim se iznosi cjelokupno mišljenje na temu rada. Na samom kraju nalaze se literatura, popis tablica, slika i grafikona te prilog.

2. TURIZAM

Turizam možemo definirati kao skup odnosa i pojava koji nastaju iz putovanja i boravka turista odnosno posjetitelja na nekome mjestu. Turistički posjet ne iziskuje stalno prebivalište i posjet nije povezan nikakvom privrednom djelatnošću (Hunziker i Krapf, 1942). Turističkim mjestima smatraju se mjesta koja turisti i dnevni posjetitelji posjećuju u većem broju, a svojom opremljenošću omogućuju prihvata i boravak gostiju (Weber, Mikačić, 1994:31).

Prema Blaževiću turizam je specifično parcijalno tržište jer su odnosi ponude i potražnje na tom tržištu specifični. Osnovni model tih odnosa na turističkom tržištu isti je kao i na svakom drugom tržištu. Specifičnost se javlja u ponašanju subjekata ponude i potražnje na tom tržištu, te u međudodnosu parcijalnog i općeg tržišta (Blažević, 2007:44).

Unatoč postojanju raznih definicija turizma, uvijek je definirano kako je turizam skup odnosa i pojava, bilo ekonomskih, socioloških ili drugih usmjerenja. U moderno doba turizam predstavlja skupove aktivnosti, komplementarnosti i interdisciplinarnosti. Turizam se također može definirati kao skup gospodarskih djelatnosti obilježen sezonalnošću poslovanja, neproizvodnosti rada, ali i posebnost samog tržišta usmjeren realizaciji turističkog doživljaja s raznim direktnim i indirektnim utjecajima. Turizam je i svojevrsan fenomen iz razloga što moderan turist priželjkuje niz različitih još nedoživljenih doživljaja te je ta očekivanja zahtjevno utvrditi. Turizam možemo dijeliti prema raznim obilježjima i kriterijima. Prema karakteristikama prostora turizam se dijeli na obalni, kontinentalni, urbani i ruralni, a može se dijeliti i prema godišnjem dobu. Također, turizam se dijeli na: turizam zrelih, obiteljski turizam, turizam mladih i na dječji turizam. Isto tako razlikuje se i predsezonski, sezonski i postsezonski turizam te izvansezonski turizam (Gržinić, 2019:19-20).

2.1. Uloga i značaj turizma u razvoju Republike Hrvatske

Promatrajući gospodarstvo jugoistočne Europe, Republika Hrvatska vodeća je zemlja. Turizam ima neposredno djelovanje na cjelokupno gospodarstvo Republike Hrvatske. Djelovanje turizma na hrvatsko gospodarstvo može se podijeliti na četiri područja, a to obuhvaća ugostiteljstvo, promet, putničke agencije i trgovinu. Turizam također ima posredno djelovanje na pokretanje cjelokupnog gospodarstvenog sustava zemlje, ali i regije. Djelovanje turizma bitno je i za razvoj drugih gospodarskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj, doprinosi ukupnoj stabilizaciji gospodarstva države, ali utječe i na pozitivan gospodarski rast.

U usporedbi s ostalim konkurentskim zemljama Mediterana, Hrvatska je najovisnija o prihodima od turizma. Prihodi od turizma u rekordnoj 2019. godini iznosili su čak 21 posto

BDP-a dok su se u pandemijskoj 2020. godini smanjili na 8,9 posto, a popuštanjem mjera i otvaranjem granica udio prihoda od turizma 2021. ponovno je povećan na 15,8 posto. Uspoređujući konkurentske države Mediterana, odnosno Europske unije i Republiku Hrvatsku, udio turizma u BDP-u je čak i u pandemijskim godinama najveći u Hrvatskoj.

Proteklih godina jasno je vidljivo kako je turizam iznimno osjetljiva grana gospodarstva, posebice hrvatskog. S obzirom na opće poznate čimbenike kao što su vremenske neprilike, sigurnosni i geopolitički uvjeti koji utječu na turizam, a na iste se ne može utjecati, nesporno je da bi Republika Hrvatska trebala osnažiti i ostale gospodarske grane (Korov, 2020:44).

2.2. Razvoj motiva turističkih kretanja

Najpoznatiji motivi još iz davnih dana bili su povezani s religijom, zdravstvom i sportskim igrama i rekreacijom. Najstariji podaci povezani s razvojem motiva turističkog kretanja vežu se uz stare Rimljane i Grke koji su među prvima putovali radi razonode i odmora. Najpoznatiji takvi događaj koji je privlačio veliki broj posjetitelja odnosno turista bile su Olimpijske igre kog Grka, a Rimljani su odlazili u svjetski poznate terme i izvore ljekovite vode.

Promatrajući 17. i 18. stoljeće nailazimo na takozvana velika putovanja, poznata pod nazivom „Grand Tour“, koja su trajala čak do dvije godine, a na ista su odlazili plemići i diplomati. Motiv takvih putovanja bili su obrazovne i istraživačke svrhe. Sve do 19. stoljeća motivi putovanja nisu bilo slični suvremenim motivima, ponajviše se putovalo radi zarade i egzistencije, a ne radi odmora i zadovoljenja želja, odnosno na putovanja su odlazili trgovački putnici. Turističko putovanje kako se poznaje danas bilo je namijenjeno samo visokom društvenom staležu te je bilo pokazatelj razonode, posjeda i potrošnje. Tek sredinom 19. stoljeća uslijed industrijske revolucije i razvoja tehnologije javljaju se društvene promjene koje rezultiraju formiranjem srednje klase, koja svojim postupcima nastoji oponašati visok sloj društva, te samim time srednji sloj nastoji putovati u poznatije turističke destinacije.

Sredinom 20. stoljeća započinje intenzivniji razvoj suvremenog turizma. Turizam se razvija ubrzano dok je osobito vidljiv razvoj turizma nakon završetka Drugog svjetskog rata, a razvojem turizma dolazi i do razvoja tehnologije i gospodarstva. Ubrzo se javlja i pojam *godišnji odmor*. U ovo doba najveći razvoj zahvaća i danas poznate turističke destinacije poput Italije, Španjolske, Grčke i Francuske. Masovni turizam značajka je razvoja turizma u 20. stoljeću i glavni motiv putovanja bio je odmor.

U novije doba masovni turizam pokušava se suzbiti zbog raznih razloga kao što su onečišćenje prirode, oštećenja kulturno–povijesnih dobara, puno posla – malo zarade i sl. Više

se pažnje obraća na individualne potrebe svakog turista. Formiraju se specifični oblici turizma koji zadovoljavaju sve motive, želje, ali i potrebe turista.

Postoje razni motivi koji potiču turista na putovanje. Motivi mogu proizlaziti iz psiholoških trenutaka, mogućnosti, društvenog statusa, političkih situacija, raspoloživog slobodnog vremena, religijskog uvjerenja i novčanih sredstava raspoloživih za slobodnu potrošnju.

Tablica 1 – Motivi turističkih putovanja

Top 5 motivacija za putovanja – globalni putnici	Top 5 motivacija za putovanja – putnici iz Hrvatske
Vrijeme za opuštanje i odmor	Vrijeme za opuštanje i odmor
Mentalni odmor	Mentalni odmor
Iskusiti nešto što kod kuće ne mogu	Bijeg od svakodnevice kod kuće
Vidjeti što je više moguće	Iskusiti nešto što kod kuće ne mogu
Sloboda da se ponašam onako kako želim	Odmoriti se od napora na poslu

Izvor: Vlastiti rad autorice prema: <https://www.ceresa.hr/arhiva/14155/najpopularniji-motivi-za-putovanja/> (pristup: 5. 10. 2022.)

U tablici 1 naziva Motivi turističkih putovanja vidljivo je kako globalni putnici najviše putuju radi opuštanja i odmora, baš kao i putnici iz Hrvatske, a drugi najsnažniji motiv u obje kategorije je upravo mentalni odmor, dok je na trećem mjestu motiva za putovanje globalnih putnika iskusiti nešto što kod kuće ne mogu, a putnike iz Hrvatske motivira bijeg iz svakodnevice kod kuće. Na četvrtom mjestu motiva putovanja globalnih putnika nalazi se vidjeti što je više moguće, dok putnici iz Hrvatske putuju radi iskustava kojeg kod kuće ne mogu dobiti. Na petome mjestu motiva putovanja globalnih putnika nalazi se sloboda da se ponašaju onako kako žele dok je putnicima iz Hrvatske važan odmor od napora na poslu (Ceresa.hr, 2019.).

Geić (2011:225) navodi kako postoje brojne klasifikacije i podjele turizma, među kojima je općeprihvaćena klasifikacija Kaspara (1975:14-15) prema motivaciji:

- rekreativni turizam (u njega spada i zdravstveni)

- kulturni turizam (kulturni svjetovni i vjerski turizam)
- socijalni turizam (roditeljski turizam, turizam udruženja i saveza)
- sportski turizam (aktivni i pasivni sportski turizam)
- komercijalni turizam (poslovni i kongresni, turizam sajmova i izložbi)
- politički turizam (diplomatski turizam, turizam političkih manifestacija) (Geić, 2011:225).

2.3. Održivi razvoj turizma

Pojam *održivi razvoj* odnosi se na razvoj kojim se zadovoljavaju potrebe cjelokupnog društva, odnosno današnjeg naraštaja bez da se ugrožava zadovoljenje potreba budućih naraštaja. Prema Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost održivi razvoj je okvir za oblikovanje politika i strategija kontinuiranog gospodarskog i socijalnog napretka, bez štete za okoliš i prirodne izvore bitne za ljudske djelatnosti u budućnosti. Osnovni je cilj osigurati održivo korištenje prirodnih izvora na nacionalnoj i međunarodnoj razini (Korov, 2020:135). Isti način razmišljanja treba biti primijenjen u svim sferama svakodnevnog života kroz kreiranje planova uvijek pomno razmatrajući učinke na okoliš, resurse i posljedično utjecaj na druge ljude, njihovu mogućnost da zadovolje potrebe, a naravno i interese generacija koje dolaze (Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Održivi razvoj, pristup: 5.10.2022.).

Ciljevi održivog turizma opisani su putem Svjetske turističke organizacije (UNWTO) u publikaciji *Učiniti turizam održivijim: vodič za stvaraoce politika*. Kod ekonomske održivosti potrebno je osigurati održivost turističkih destinacija, ali i poduzeća radi njihove kompetencije dugoročnog napredovanja. Potrebno je osigurati maksimizaciju doprinosa turizma lokalnoj zajednici kako bi ista zadržavala dio doprinosa od posjetitelja. Samim time neophodno je osigurati kvalitetu radnih mjesta, povećati njihovu korisnost, ali i dobru razinu plaća i uvjeta rada. Kako bi se osigurala društvena pravednost u pogledu turizma, potrebno je provoditi pravednu raspodjelu društvenih i gospodarskih koristi. Da bi turizam bio održiv, poželjno je i zadovoljstvo posjetitelja te se isto zadovoljava putem osiguranja zadovoljstva i sigurnosti neovisno o rasi, spolu ili bilo kojem drugom obilježju posjetitelja. Pravo glasa lokalne zajednice bitno je radi kontinuiranog razvoja turizma u destinaciji pa se samim time osigurava i blagostanje zajednice te se unaprjeđuje kvaliteta života lokalnih stanovnika, ali i rast i razvoj poduzeća na području destinacije. Potrebno je zaštititi kulturno bogatstvo, ali i sam fizički integritet, od devastacije i iskorištavanja. Kako bi se osigurala biološka raznolikost koja je izuzetno bitna za cjelokupno društvo, potrebno je kontinuirano provoditi edukacije i programe zaštite flore i faune, a da bi se isto moglo provoditi, nužno je učinkovito korištenje resursa, ali

i sama čistoća okoliša koja se osigurava kroz što manju emisiju plinova, stvaranje divljih odlagališta i slično (Održivi turizam Hrvatska, pristup: 3. 9. 2022.).

Slika 1: 12 ciljeva održivog turizma

Izvor: Vlastiti rad autorice prema: <http://www.odrzivi.turizam.hr/default.aspx?id=4534>,
(pristup: 6. 9. 2022.)

Održivi razvoj neophodan je u svim segmentima ljudskog bivanja, pa tako i u turizmu, te je dvanaest ciljeva održivog turizma vidljivo na slici 1. Najveći problem predstavlja kontinuirano zagađenje okoliša koje iz lokalnog prelazi u globalno. U Hrvatskoj su u svrhu provođenja održivog razvoja turizma predloženi konkretni prijedlozi kojima bi se stvorila konkurentna prednost i ostvarila što bolja pozicija na tržištu. Europska unija stavlja naglasak na povratak prirodi, na što racionalniju potrošnju resursa sa što većom korisnosti. Republika Hrvatska nudi izuzetno očuvanu prirodu i okoliš, ali i tradiciju koju dobrim održivim razvojem lako može očuvati. Cilj održivog razvoja u turizmu je postići da nakon svakog turističkog posjeta priroda i okoliš ostanu netaknuti, nezagađeni, odnosno da ostanu u stanju u kojem su zatečeni kod dolaska. Postoje 3 osnovna stupa održivog razvoja turizma:

- o Na adekvatan način potrebno je iskoristavati sve potencijale okoliša koji su temeljni element održivog turističkog razvoja.

- o Uvažavati društveno–kulturnu izvornost destinacije, ostaviti je netaknutom i neoštećenom kako bi buduće generacije mogle uživati u istome.

- o Potrebno je osigurati dugotrajne gospodarske aktivnosti uz razumnu raspodjelu i korist svim zainteresiranim stranama (Breslauer, Gregorić, Hegeduš, 2015:102).

Turizam je više od drugih gospodarskih grana osjetljiv na uništavanje i onečišćenje okoliša. Primarni resurs za egzistiranje turizma je upravo okoliš te, da bi se mogao kvalitetno razvijati, mora postojati adekvatan i očuvan okoliš. Ukoliko lokalna zajednica ima korektan plan i razvijenu komunalnu infrastrukturu, turizam ne uzrokuje onečišćenje okoliša (Kružić, 2004:97).

3. TURISTIČKI RESURSI MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Kako bi se uspješno provela analiza određenog područja, u ovom slučaju županije, najprije je potrebno odrediti njezina glavna obilježja. Međimurska županija nalazi se na samom sjeveru Republike Hrvatske. Naziv županije potječe iz činjenice da je smještena između dvije rijeke, Mure i Drave, odnosno „Među Murje“. Međimurje su kroz povijest često prisvajali Mađari. Međimurska županija je, usprkos činjenici da je površinom najmanja hrvatska županija, jedna od najgušće naseljenih županija u Hrvatskoj.

Prema Kušenu turističke atrakcije su temeljni turistički resursi svake turističke destinacije, koji određuju i uvjetuju njezinu turističku ponudu te razvoj turizma uopće. Njihova bit određena je turističkim potrebama, motivima i aktivnostima. Sve turističke atrakcije snažno su prostorno obilježene bez obzira da li su same dio prostora ili je njihova pojavnost strogo prostorno određena (Kušen, 2002, 2-3).

Slika 2: Slikovni prikaz lokacija turističkih resursa Međimurske županije

Izvor: <https://ekomuzej-medimurje.info/> (preuzeto: 21. 9. 2022.)

Na teritorijalnom području Međimurske županije nalazi se početak Alpskog planinskog lanca i završetak Panonske nizine. Međimurje ima brežuljkasto područje bogato termalnim izvorom, kvalitetnim i poznatim vinogradima, ali i nizinsko područje plodnog tla bogate flore i faune. Međimurska županija upravo zbog svojeg plodnog tla i bogate tradicije i raznolikosti često dobiva epitet „Cvijetnjak Hrvatske“ te je raznolikost ovog područja slikovno prikazana na slici 2.

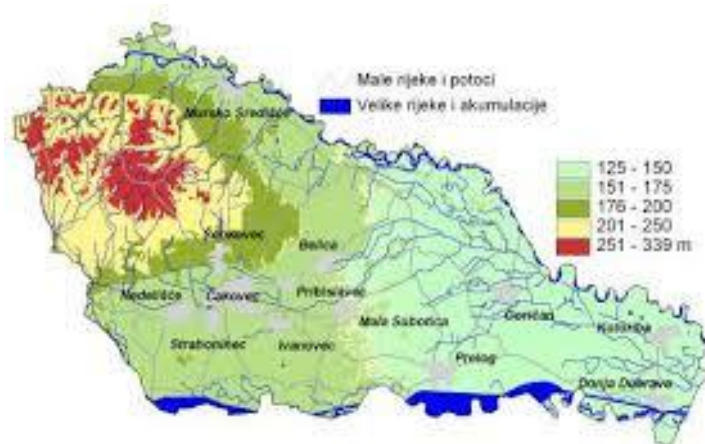
3.1. Prirodni turistički resursi Međimurske županije

Prirodni resursi temelj su za gotovu svaku turističku atrakciju. Prirodni resursi zaslužni su za prvobitnu motivaciju turista da posjeti određenu lokaciju i tek će, nakon što prirodno okruženje zadovolji njihovu potrebu, istraživati ostale atrakcije neke lokacije (Vukonić, 2020:124). Prirodne turističke resurse Međimurske županije možemo podijeliti na: reljef kao turistički resurs, rijeke i jezera, flora i fauna kao turistički resursi i ostali prirodni resursi.

Međimurska županija usprkos neprekidnoj izloženosti gospodarskim, ali i demografskim pritiscima, uspješno njeguje i štiti svoju prirodnu baštinu. Međimurska županija smještena je na sjecištu važnih puteva Europe, a graniči sa Slovenijom i Mađarskom. Međimurje je omeđeno rijekama Murom i Dravom, a smještaj ove županije također uvjetuje i idealne klimatske uvjete za razvoj turizma tijekom cijele kalendarske godine, što znači da su ljeta topla, a zime umjereno hladne s mogućnošću snježnih padalina što je temelj za razvoj zimskog turizma (Mavrek, 2021:4). Gornje Međimurje poznato je po svojim brežuljcima koji obiluju šumama, voćnjacima, livadama, ali i vinogradima. Donje Međimurje prožeto je ravnica bogatog tla, punima šumaraka i potoka. Najvrjednija prirodna bogatstva Međimurja jesu rijeke Mura i Drava na čijim je obalama lako moguće naći razne vrste bogate flore i faune.

3.1.1. Reljef kao turistički resurs Međimurske županije

Reljef Međimurske županije može se podijeliti na dva temeljna tipa reljefa – brežuljkasti dio, poznatiji po nazivu gornje Međimurje i nizinski poznat kao donje Međimurje, što se može jasnije vidjeti na slici 3.

Slika 3: Reljef Međimurske županije

Izvor: <http://www.svetijuraj nabregu.hr/wordpress/wp-content/uploads/2013/03/LAG-radna-verzija-LRS-.pdf> (preuzeto: 22.09.2022.)

Gornje Međimurje posjeduje karakteristike niskog pobrđa čije maksimalne visine ne prelaze 350 metara. Najviši vrhovi Međimurja su:

- Cimermanov brijeg – 345,03 m
- Mohokos – 344,5 m
- Sveti Juraj na Bregu – 320 m

Reljef gornjeg Međimurja često je uspoređivan sa Slovenskim goricama. Gledajući morfološku sliku gornjeg Međimurja, vidljivo je da prevladava blago valoviti, rebrasti i reljef sličan prigorju. Takav reljef privlači turiste željne prirode, bogate poljoprivrednim proizvodima, ali i one željne avanture. Reljef gornjeg Međimurja pogodan je za sve one koji uživaju u biciklizmu i sličnim sportovima u prirodi.

Donje Međimurje odlikuje nizinski reljef s blagim nagibom usmjerenim prema istoku. Ovaj dio reljefa Međimurja stvorile su rijeke Mura i Drava, to je područje zajedničkih aluvija i terasa ovih dviju rijeka.

Donji dio Međimurja idealan je za laganiji nastavak biciklističkih ruta, ali i motorističkih vožnja, letove balonima, paragliding, rafting i slične sportove.

3.1.2. Rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije

Međimurska županija raspolaže brojnim rijekama i jezerima, ali i potocima. Rijeke koje krase Međimursku prirodu jesu Mura, Drava i Trnava dok su najpoznatija umjetna jezera: Jezero HE Čakovec površine od 10,5 km² i Dubravsko jezero dužine 10 kilometara, površine 16,6 km². Zahvaljujući svojem pristupačnom terenu idealan su resurs za razne turističke aktivnosti poput ribolova, vožnje čamcima, kupanja i ostale vodene aktivnosti. Najpoznatije prirodne atrakcije na osnovi rijeka i jezera jesu:

- Regionalni park Mura–Drava
- Varaždinsko i Dubravsko akumulacijsko jezero
- Krajobraz rijeke Mure
- Spomenik prirode Bedekovićeve grabe.

3.1.3. Flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije

Prirodni tokovi rijeka Mure i Drave među posljednjima su takvog tipa u srednjoj Europi, a njihova najvrjednija karakteristika je iznimno visoka razina biološke raznolikosti. Vlažna staništa od iznimnog su značaja za održavanje raznolike flore i faune. Takva područja pripadaju među najugroženije lokalitete Europe. Republika Hrvatska zaštitila je područja poplavnih

šuma, mrtvih rukavaca, vlažnih livada i napuštenih starih korita u kojima se gnijezde zaštićene vrste i na kojima obitavaju zaštićene biljne vrste. Od ukupno 60 stanišnih tipova u Regionalnom parku Mura-Drava nalazi se njih čak 37 te spadaju pod ugrožena područja.

Međimurska županija obiluje i raznim vrstama sisavaca poput divljeg zeca, lisice, srne i divlje svinje.

Na području parka prebiva značajan broj zaštićenih vrsta ptica poput ptice mali vranac, brezov zviždak, štekavac, mala čigra, čaplja danguba, bijela čaplja i crna roda. Isto tako, na području Međimurja poznate su ptice: običan fazan i divlja patka.

U rijekama Muri i Dravi nastanile su se ukupno 73 vrste riba od kojih su među ugrožene svrstane sabljarka, bolen, piškor i crnka. Na području parka obitava i strogo zaštićena vrsta vidre pod nazivom *Lutra lutra* te se na području regionalnog parka započelo s ponovnim uvođenjem nestale zavičajne divlje vrste dabra koja je na ovom području potpuno istrijebljena već u drugoj polovici 19. stoljeća. Na teritoriju Međimurske županije pronađeno je i nekoliko vrsta šišmiša, čak do 16 vrsta. Govoreći o fauni Međimurske županije, potrebno je istaknuti i vretenca uzduž rijeke Drave. Također, na vlažnim područjima obitavaju i pjegavi daždevnjak, zmije bjelouška i sljepić te livadna gušterica.

Na teritoriju Međimurske županije, odnosno na područjima Mure i Drave, evidentirano je čak 300 raznih vrsta vaskularne flore, dok su 42 biljne vrste strogo zaštićene. Na ovom području obitava reliktni kebrač koji pripada kritično ugroženim vrstama u Republici Hrvatskoj. Na teritoriju Međimurja i na još samo nekoliko lokaliteta u Hrvatskoj moguće je pronaći i crnkastu sasu kojoj je ugroženo stanište zbog neprekidanog iskapanja pijeska i nesaniranih divljih odlagališta. Ugrožene vrste biljaka mogu se pronaći i u močvarnim područjima, a neke od njih jesu sibirska perunika, strelica, rezac, vodoljub, sutna leća, vodeni orašac i kockavica.

Međimurska županija ima bogatu floru i faunu i idealno je područje za sve ljubitelje prirode, ali i one željne učenja i istraživanja. Međimurje je područje osobite biološke i ekološke važnosti za područje crnomorskog sliva te samim time privlači i razne znanstvenike, istraživače, no ponajviše turiste koji žele naučiti nešto novo.

3.1.4. Ostali prirodni resursi Međimurske županije

Sjever Hrvatske poznat je po izvorima ljekovite vode. Povijesnim pregledom korištenja termalnih voda u Međimurskoj županiji utvrđeno je da se ona koristi još od 1936. godine, od

gradnje prvih toplica Sveti Martin. Temperatura vode je idealnih 32-34 stupnjeva Celzijevih. Na području Međimurja nalaze se još i bušotine Vučkovec, Draškovec, Mačkovec, Hodošan, Merhatovec i Lopatinec.

U svako godišnje doba moguće je uživati u šetnjama diljem Međimurske županije, a neke od staza kroz jedinstvenu prirodu su:

- Eko poučna pješačko-turistička staza Sveti Martin
- Staza – Vincekov pohod
- Staza 3 mosta Nedelišće
- Šetnica Slakovec
- Šetnica Sveti Juraj na bregu – Frkanovec – Školski put
- Rudarsko – murski put
- Šetnica poučna staza Murščak

U gornjem Međimurju stvorene su mnoge turističke atrakcije uz pomoć samih prirodnih resursa:

- Maderkin breg – Vidikovac – brijeg pod nazivom Maderkin breg svega je nekoliko metara niži od najviših vrhova Međimurja, a najpoznatiji je po činjenici da s ovog brijega pogled seže do čak četiri države: Austrije, Slovenije, Mađarske pa čak i do Slovačke.
- Mlin na Muri – Žabnik – smješten je na najsjevernijoj točki republike Hrvatske, okružen izvornim šumama, a sam mlin pokreće prirodna sila rijeke Mure, a uz Mlin se nalazi Mlinarov poučni put.

3.2. Društveni turistički resursi Međimurske županije

Kako bi turistički resursi bili privlačni, moraju pratiti trendove društvenog razvoja, odnosno dokazana je dijalektička veza između razvoja cjelokupnog društva i turizma. Kako su se mijenjala očekivanja i zahtjevi društva tako su se mijenjali i turistički resursi. Sami prirodni resursi neke destinacije nisu više dovoljni kako bi se zadovoljile sve želje, potrebe, ali i očekivanja turista. Suvremeni turist od destinacije očekuje autentični doživljaj koji podrazumijeva kontakt s lokalnim stanovništvom, njegovom tradicijom, ali i baštinom (Magaš, Vodeb i Zadel, 2018:63).

Turisti ne dolaze u destinaciju samo zbog poznatih hotela ili finih i popularnih restorana iako i oni pripadaju turističkim resursima, to jest atrakcijama, već dolaze radi resursa samih lokacija,

najčešće onih društvenih, a potom obilaze i one prirodne ili pak obrnuto (Cetinski 2005:35). Kako bi se stvorila autohtona i zanimljiva atrakcija aktivnosti koje su se nekada radile svakodnevno i bile su sastavni dio života, lokalne zajednice pretvaraju ih u suvenire, interaktivne muzeje, susrete i aktivnosti. Nerijetko se za potrebe privlačenja turizma i stvaranja turističke atrakcije prezentiraju razni stari zanati i običaji iz sredine u kojoj se turist nalazi (Dujmović, 2019:150).

Međimurska županija bogata je tradicijom, kulturom, umjetnošću i poviješću. Za razliku od prirodnih resursa, društveni turistički resursi stvoreni su isključivo ljudskim djelovanjem, bilo tradicijom bilo gradnjom i stvaranjem.

3.2.1. Kulturno-povijesni resursi Međimurske županije

Kulturno-povijesni resursi Međimurske županije dijele se na materijalne i nematerijalne resurse.

Materijalni kulturno-povijesni resursi:

- Stari grad Zrinskih s perivojem – Stari grad smješten je u samom centru grada Čakovca, prvi put se spominje u 13. stoljeću, a gradio ga je grof Dimitrije Čak od kojeg dolazi i ime Čakovec. Vlasnici utvrde često su se izmjenjivali, a tijekom vladavina raznih plemića dvorac je često bivao i nadograđivan. Najpoznatiji vlasnici bile su plemićke obitelji Zrinski i Althan. Poznato je da su u čakovečkom Starom gradu Zrinskih živjele i obitelji Lacković, Kanižaj, Celjski, Ernušt, Čikulin i posljednji Feštetić. Oko same utvrde nalazi se park imena Perivoj Zrinskih. Stari grad glavni je simbol međimurske povijesti, identiteta i tradicije. Danas se u prostorijama Staroga grada nalazi Muzej Međimurja u kojem se nalazi oko 19.000 eksponata. U zidinama Staroga grada od srpnja 2021. godina otvorena je muzejska jedinica Riznica Međimurja.
- Dvorac Feštetić – Dvorac se nalazi u selu Pribislavec kraj Čakovca. Baš kao i Stari grad Zrinskih, dvorac Feštetić bio je u raznim vlasništvima među kojima je između 16. i 17. stoljeća bila i obitelj Zrinski, a u 19. i početkom 20. stoljeća obitelj Feštetić. Grof Eugen Feštetić odlučio je prodati dvorac u kojem je boravio sve do 1923. godine te od tada dvorac služi kao smještaj za razne časnike, službenike, ali i izbjeglice od ratnih zbivanja. Od završetka Drugoga svjetskog rata do nedavno dvorac se koristio kao osnovna škola te je u njemu bila smještena OŠ V. Nazora Pribislavec.
- Sakralna baština – Stanovnici Međimurske županije njeguju religiju te je ona dio svakodnevice. Ulaže se ponajviše u obnovu, ali i u izgradnju sakralnih objekata. Među

najpoznatije sakralne objekte Međimurja pripadaju: crkva sv. Jeronima koja se nalazi u Štrigovi, crkva sv. Martina u Svetom Martinu na Muri, u Vučetincu se nalazi crkva sv. Jurja i crkva sv. Nikole u samom središtu Čakovca. Poznate su još i crkva sv. Jakoba u Prelogu i crkve Uznesenja BDM u Svetoj Mariji te Sedam Žalosti BDM i Svetoga Križa u Kotoribi.

Nematerijalni kulturno–povijesni resursi:

- Čipkarstvo – svetomarska čipka na batiće – Povijest čipke nije poznata ni potvrđena do današnjeg dana, a prateći malobrojne pisane tragove i usmenu predaju procjenjuje se da je njen početak bio početkom 19. stoljeća, no vjeruje se da je čipkarstvo u Međimurju započelo već ranije zbog činjenice da obitelj Zrinski u svojim zapisima dobave raznih materijala nikada nije imala navedenu čipku, već se vjeruje kako su je nabavljali iz okruženja. Izrada svetomarske čipke odvijala se u zimskim mjesecima kada nije bilo mnogo posla oko poljoprivrednih zemljišta i brige oko dvorišta. Posebnost svetomarske čipke vidljiva je u tehnici koja obuhvaća izradu čipke od jedne niti, a niti se ne smiju spajati i nepoželjno ih je trgati. Posebnost ove tehnike je procjena same čipkarice koliko će joj konca biti potrebno za izradu čipke. Svetomarska čipka također je karakteristična po podlošku na kojem se izrađuje, a to je papirnata podloga bez slike ili oblika, podložak je rupičast te svaka čipkarica zna čitati rupine na predlošku.
- Izrada pokladnih maski
  - Pikači iz Selnice – Udruga pod nazivom Pikač nalazi se u selu Selnica u Međimurju, udruga je osnovana kako bi se sačuvala i uzdizala tradicija i poticalo mlade na učenje tradicije Selnice i Pikača. Posebna pažnja pridodaje se fašničkoj maski Pikač koja prvi nastup bilježi 1983. godine. Pikač je maska sačinjena od slame, najčešće od zobi i žita, slama se umotava pomoću užadi, a na glavi se nalazi košnica dok se u ruci tijekom povorke drži čičak. Pikaču je potrebna pratnja zbog teškog kretanja, ali i čestih padova koji odlično animiraju publiku. Maska Pikač uvrštena je u Registar kulturnog nematerijalnog dobra Republike Hrvatske.
  - Lafre – Turčišće – Kulturno-umjetnička udruga Lafra nalazi se u selu pod nazivom Turčišće. Poznata je po karakterističnim drvenim, ručno rezbarenim maskama koje su jedne od najstarijih u Hrvatskoj, službeni naziv dolazi iz 1998. godine, a sve do te godine maskare su se odvijale pod nazivom „Kugači“. Najpoznatija maska je upravo lafra poznata po napuhancima iskrivljenog tijela zbog slame kojom se pune bijele široke hlače i majica. Oko pojasa napuhanca vežu se zvonca koja prilikom kretanja proizvode

buku. Maske imaju poluživotinjski i poluljudski izgled, a na vrhu glave nalaze se životinjski rogovi. Ženske maske također se izrađuju od drva te imaju naglašene ženske crte lica, nosi se šarena odjeća, odnosno suknja prekrivena tibetom. Uz dva navedena lika u „Kugače“ spadaju još i vrag, deva, dupli ded i dedeki.

- Zlatarenje – Područje oko rijeke Drave bogato je zlatom. Na prostoru Međimurske županije tradicija ispiranja zlata seže čak 600 godina u prošlost. Plemićka obitelj Zrinski međimursko je zlato donosila na dvorove diljem Europe. Zlato se može pronaći u obje međimurske rijeke te se iz kilograma takozvanog zlatnog pijeska može dobiti čak 930 grama zlata. Međimurci su zlatarenje doveli do samog savršenstva svojim posebnim tehnikama i alatima.

Kulturno–povijesni resursi Međimurske županije predstavljaju čvrst temelj za razvoj turizma. Svojom jedinstvenošću garantiraju neprekidno zanimanje turista i osiguravaju mnoštvo zanimljivih izleta tijekom boravka u županiji.

3.2.2. Umjetnički resursi Međimurske županije

Umjetnički turistički resursi predstavljaju spomenike iz prethodnih razdoblja i povijesti nekog kraja te označavaju razvoj kulture, a isto tako umjetnički turistički resursi mogu biti i razna likovna postignuća, glazbena postignuća i ostale vrste umjetnosti. Ovaj tip turističkog resursa dopuna je turističkim atrakcijama osim kada su u pitanju tradicijski događaji povezani s umjetnošću. Među umjetničke resurse Međimurske županije ubrajamo:

- Međimurska popevka – Međimurska popevka je tradicionalni način pjevanja sjeverozapadnog dijela Hrvatske. Mnoge generacije Međimuraca čuvanjem svojeg tradicionalnog pjevanja uspjele su održati tradiciju te je međimurska popevka svrstana na UNESCO-vu listu nematerijalnih kulturnih dobara. Prvi zapisi datiraju još iz 16. stoljeća te je pjevanje više prakticirala ženska populacija, koja je i zaslužna za prenošenje tradicije pjevanja na mlađe generacije. Na međimursku popevku također se veže i tradicionalan međimurski ples. Najpoznatija pjevačica popevki bila je Elizabeta Toplek poznatija pod nadimkom „teta Liza“, ona se smatra zaštitnim licem međimurskih popevki.
- Muzej Croata insulanus Grada Preloga – Ovaj muzej obavlja djelatnost pohranjivanja, sabiranja i istraživanja kulturnih i prirodnih dobara na kojima potom vrši obradu te ih arhivira u zbirke sa svrhom dugoročnog pohranjivanja i zaštićivanja razne muzejske građe i dokumentacije. Muzej se bavi i povremenim i stalnim izložbama, objavljivanjem

podataka i slično. Muzej nastoji privući pažnju svih dobnih skupina posjetitelja te nastoji omogućavati upoznavanje kulturne baštine širokoj javnosti.

- Muzej Međimurja – Muzej se nalazi u starom gradu u Čakovcu, osnovan je kao Gradski muzej Čakovec 19. veljače 1954. godine, a posvećen je očuvanju kulturne i povijesne, materijalne i nematerijalne baštine Međimurske županije. U muzeju se održavaju razne edukativne radionice, predavanja i razni edukacijski programi upoznavanja i učenja zanimljive međimurske povijesti i kulture. Muzej sudjeluje u raznim aktivnostima putem kojih se popularizira muzejska djelatnost te ujedno sudjeluje i u raznim međunarodnim projektima putem kojih promiče ponudu države i regije.
- Riznica Međimurja – Puni naziv muzeja jest Muzej nematerijalne baštine „Riznica Međimurja Čakovec“, a nalazi se u kompleksu Staroga grada Zrinskih, odnosno u samim zidinama. U samoj riznici može se vidjeti suvremeni i interaktivni postav nematerijalne baštine Međimurske županije.
- Ekomuzej Međimurje malo – Centar za posjetitelje smješten je u gradu Čakovcu u prostorijama Turističke zajednice Međimurske županije te je najsuvremeniji multimedijalni postav na prostoru sjeverne Hrvatske, ali i šire. U muzeju je moguće iskusiti interpretaciju kulturne i prirodne baštine Međimurske županije, dobiti najvažnije informacije o samome Međimurju te istražiti lokacije koje vrijedi obići u stvarnosti, a ne samo virtualno. Ekomuzej objedinjuje sve važne turističke resurse Međimurske županije, od hrane do vina pa sve od povijesti do suvremenih atrakcija.

3.2.3. Etnosocijalni resursi Međimurske županije

Etnosocijalni resursi jesu kultura i tradicija određenog naroda, odnosno narodne igre, pjesme, običaji, nošnje i slično. Etnosocijalni resursi neke regije od iznimnog su značaja za razlikovanje jedne regije od druge i daju posebnost svakoj turističkoj destinaciji. Svaki suvremeni resurs može preuzeti bilo koja turistička destinacija dok se etnosocijalne resurse ne može preslikati. Oni osiguravaju neprekidnu zainteresiranost turista za neko područje. Ovakvi resursi mogu se preslikati čak i na uređenje smještajnih, ali i ugostiteljskih objekata nekog područja, dajući im konkurentsku prednost. Neki od etnosocijalnih turističkih resursa Međimurske županije jesu:

- Narodna nošnja – Međimurska narodna nošnja ima svoju mušku i žensku verziju. Ženska narodna nošnja sastoji se od pokrivala za glavu pod nazivom „poculica“ te se kosa uvija u male valove ispod nje. Odjeća se sastoji od različitih materijala, odnosno bluza se izrađuje od tvorničke tkanine, najčešće bijele boje dok se pregača radi od crne svile pod

nazivom „fertuf“. Preko bluze stavlja se velika šarena marama cvjetnog uzorka pod nazivom „tibert“ te se obuvaju tamne čizme na vezanje. Muška narodna nošnja spada pod panonski tip tradicionalne odjeće te se sastoji od platnenih, bijelih, širokih hlača, bijele platnene košulje pod nazivom „robača“, na takozvanu robaču oblači se prsluk crne boje. Na glavu se stavlja crni šešir naziva „škrljak“, a obuvaju se crne čizme.

- Tradicionalna jela – među nepoznatijim jelima Međimurske županije mogu se naći:
  - Hladnetina – Hladno predjelo koje se servira u zimskim mjesecima. Želatinasta ohlađena juha od svinjskog mesa začinjena tradicionalnim začinima i korjenastim povrćem.
  - Pretepena juha – Gusta juha kiselkastog okusa, napravljena od umočenog brašna i kiselog vrhnja, često s dodatkom mesa ili graha. Servira se vruće, može poslužiti kao predjelo, no u Međimurju se jede kao samostalan obrok.
  - Šulenka na mlijeku – Prokuhano mlijeko sa svježe napravljenom tjesteninom koja se prokuhava u mlijeku. Može se jesti s dodatkom šećera ili soli. Najčešće se jede za večeru.
  - Meso z tiblice – Slano visokokalorično jelo od svinjskog karea ili buta, poslužuje se kao hladno predjelo, no može se jesti kao samostalan obrok sa slaninama na kruhu.
  - Turoš – Vrsta prerađenog kravljeg sira s dodatkom mljevene sušene paprike i soli, ponekad se dodaje i kumin. Najčešće se poslužuje uz hladne plate i meso z tiblice.
  - Međimurska gibanica – Najpoznatije tradicionalno jelo Međimurja. Sastoji se od lisnatog tijesta u slojevima, svježeg kravljeg sira, naribane jabuke, mljevenih oraha i mljevenog maka. Poslužuje se topla ili hladna, posipana šećerom u prahu.

3.2.4. Manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije

Međimurska županija obiluje manifestacijama, raznim društvenim događajima, a svaki dio Međimurja ima svoju manifestaciju koja je poznata diljem regije.

- Porcijunkulovo - Tradicionalna kulturno–turistička manifestacija koja se odvija u samom središtu grada Čakovca, a tradicionalno se slavi blagdan Gospe od Anđela. Porcijunkulovo je najprije bilo zamišljeno kao sajam tradicionalnih zanata, no uskoro je pokazalo svoj puni potencijal. Danas slovi kao najveća godišnja manifestacija te je svi Međimurci, ali i turisti rado posjećuju. Na navedenoj manifestaciji izlažu se tradicionalni proizvodi, proizvodi domaćih OPG-ovaca, prikazuju se razni zanati,

prodaje se domaće vino, ali može se pronaći i mnoštvo vrijednih udruga i komercijalnih proizvoda. Veliki zabavni park oduševljava djecu i mlade dok se uvijek mogu pojesti tradicionalna jela poput langoša, kolača, kobasica i sličnog. Pored samog Porcijunkulova kao glavne manifestacije u godini u centru grada Čakovca odvijaju se još i sljedeće manifestacije: Međimurski fašnik, Dani cvijeća, jagoda i tradicije, Ljeto u gradu Zrinskih, Jesen u gradu Zrinskih i Advent.

- Međunarodni spust ladji - Zahvaljujući rijeci Muri naselje Sveti Martin na Muri svake godine domaćin je hrvatskog dijela rute tijekom odvijanja ove sportsko–rekreativne manifestacije poznate još i pod nazivom „Spust murskih ladji“. Spust započinje u Austriji, kroz područje Slovenije dolazi se do Međimurja te ovdje i završava. Manifestacija traje tri dana te je idealna za sve one koji uživaju u bogatstvima flore i faune rijeke Mure, adrenalinu i svježem zraku.
- Urbanovo - Manifestacija poznata još i pod nazivom „Dani vina u županiji Zrinskih“ jedna je od najvećih i najposjećenijih gospodarsko–turističkih manifestacija u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Proteklih godina Urbanovo je postalo važan događaj putem kojeg se uspješno promovira turistička ponuda Međimurske županije. Manifestacija se održava svake godine u mjesecu svibnju te se sastoji od ukupno tri dijela: Festivala Pušipela, Dana otvorenih podruma te blagdana Svetog Urbana uz Vinski bal. Na ovoj manifestaciji organiziraju se vinske radionice, kušanje tradicionalnih jela i finih vina.
- Vincekov pohod – Manifestacija koja se održava svake godine u siječnju povodom Dana svetog Vinka koji je ujedno i zaštitnik vinogradara te se smatra slavljem početka vegetativnog ciklusa vinove loze. Manifestacija je rekreativnog–gastronomskog karaktera te se pješaci po poznatim međimurskim vinorodnim brežuljcima. Putem šetnje prolazi se kroz krajeve gornjeg Međimurja te se po samom putu posjetitelje upoznaje s krajolikom, kulturom i tradicijom ovog kraja. Na samoj ruti Vincekovog pohoda organizirani su posjeti raznim vinskim podrumima uz kušanje vina, ali i tradicionalne međimurske hrane, često uz zvuk tamburice.
- Festival krumpira – Poljoprivredno–turistička manifestacija smještena u naselju Belica traje jedan dan. Festival je od iznimnog značaja za lokalno stanovništvo s poznatom tradicijom uzgoja krumpira. Svake godine bilježi sve više posjetitelja iz inozemstva, najviše iz Slovenije i Mađarske, pa tako manifestacija poprima i obilježje internacionalne manifestacije. Najveće atrakcije na samom festivalu su upravo

Spomenik krumpiru, pored kojeg se posjetitelji rado fotografiraju, te himna festivala pod tradicionalnim nazivom „Kalamper“.

- BIMEP – Manifestacija sportsko–rekreativnog obilježja pod nazivom „Biciklima međimurskim putevima – BIMEP“ u organizaciji je Međimurskog saveza sportske rekreacije „Sport za sve“, a namijenjena je svakom rekreativcu, ali i profesionalcu željnom upoznavanja međimurskih puteva i prirode. Manifestacijom se obilježavaju Dani Međimurske županije, Svjetski dana zdravlja i Dan planeta Zemlje. Zbog svojeg raznolikog karaktera područje Međimurske županije idealno je za sve bicikliste te svaki od posjetitelja može lako odabrati idealnu rutu sukladno sa svojim mogućnostima. Manifestaciju BIMEP svake godine posjećuje sve više sudionika iz Slovenije i Mađarske, ali i šire, te iz drugih hrvatskih županija. Kako biciklisti ne bi ostali gladni, na punktovima na kojima se skupljaju štambilji moguće je kušati domaće kulinarske delicije izrađene rukama lokalnih stanovnika, poput domaćih klipića, gibanice i graha te se okrijepiti pokojim gemištom.

4. SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA U TURISTIČKOJ PONUDI MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Jadrešić (2010:171) definira selektivni turizam kao sintetički i generički pojam koji označava novu kvalitetu suvremenog i budućeg turizma, utemeljen na selekciji programa, odgovornom ponašanju svih sudionika, ekološkom i ekonomskom načelu uravnoteženog razvoja, kvalitetnoj razini te izvornom identitetu i humanitetu usluge, uz poželjan uravnotežen odnos broja turista i broja lokalnih stanovnika na određenom području. Pančić Kombol (2000:86) definira selektivni turizam kao organizaciju različitih oblika turizma usklađenih s prirodnim i društvenim vrijednostima lokalne zajednice koji omogućavaju gostima i gostoprincima uživanje u pozitivnim i vrijednim interakcijama uzajamnog iskustva (Bitunjac, 2018:24).

Da bi se dogodila promjena u turističkoj ponudi, najprije mora postojati specifična potražnja koja se razlikuje od već postojeće turističke ponude (Luković, 2008:8). Zbog promjene zahtjeva i želja potrošača nastaju nove ponude, ali i novi specifični oblici turizma. Rastom broja turista raste i broj, ali i specifičnost ponuda na određenom području. Razlikujemo mnoštvo specifičnih oblika turizma od kojih su neki oblici nabrojani u tablici 2.

Tablica 2 - Vrste specifičnih oblika turizma

Ruralni turizam
Zdravstveni turizam
Kulturni turizam
Sportski turizam
Gastronomski turizam
Ekoturizam
Elitni turizam
Manifestacijski turizam
Masovni turizam
Robinzonski turizam

Izvor: Vlastiti rad autorice

Kako raste kupovna moć turista tako joj se i ponuda prilagođava te na taj način polako dolazimo do razvoja specifičnih oblika turizma. Međimurska županija pruža širok spektar mogućnosti razvoja selektivnog oblika turizma u svakom kutku svojeg teritorija.

4.1. Ruralni turizam

Ruralnim oblikom turizma smatra se gotovo svako bavljenje turizmom u ruralnim krajevima te do danas još uvijek nema stroge definicije. Neke od definicija ruralnog turizma jesu:

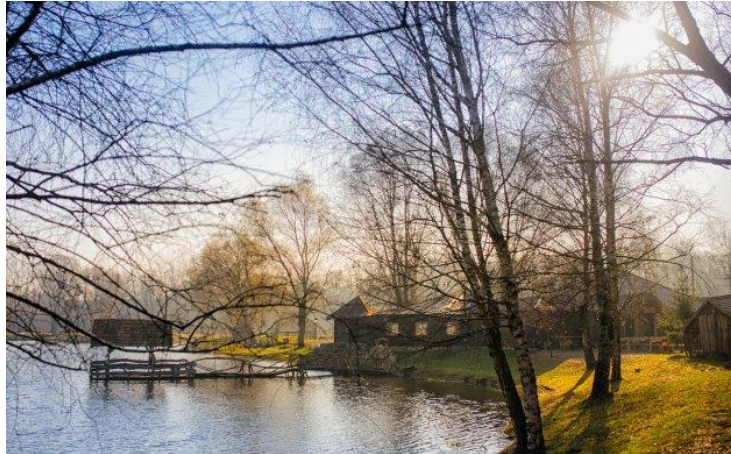
Vukonić i Čavlek (2011:389) u knjizi "Rječnik turizma" definiraju ruralni turizam – seoski turizam (**eng.** *Rural tourism*, *njem.* *Urlaub auf dem Bauernhof, Dorftourismus*), ruralni ili zeleni turizam, kao oblik turizma u kojem se podrazumijeva povremeni boravak turista u seoskoj sredini koja posjetiteljima, osim čistog zraka i prirodnog ambijenta, pruža različite mogućnosti aktivnog sudjelovanja u životu i radu u seoskom gospodarstvu (npr. berba grožđa i voća, skupljanje sijena, timarenje goveda i sl.), ali i sudjelovanje u blagdanskim i prigodnim svečanostima, pokladnim običajima i drugim manifestacijama. Turisti borave na seoskom gospodarstvu pa danas takva gospodarstva koja primaju turiste raspolažu posebnim smještajnim uvjetima (sobama ili čak posebnim smještajnim objektima), a svoje kapacitete prodaju preko posrednika ili izravno (Mesarić Žabčić, 2008:2).

Ruralni turizam možemo definirati kao specifični oblik turizma u kojem turist privremeno boravi u seoskoj sredini koja ljubiteljima čistog zraka i prirodnog ambijenta pruža različite mogućnosti sudjelovanja u seoskom životu te rada u seoskom gospodarstvu (Ružić, 2009:186).

Razvoj ruralnog turizma u Međimurskoj županiji započeo je inicijativom pojedinaca iz lokalnog područja sredinom devedesetih godina. Ovaj specifični oblik turizma Međimurci su preuzeli od slovenskih susjeda, ali i iz Austrije, Švicarske i Njemačke vraćanjem privremenih radnika iz navedenih zemalja u Međimurje s ciljem zarađivanja na temelju ruralnog turizma. Kako bi se uspješno revitalizirao ruralni prostor Međimurske županije, ruralni turizam razvija se uspješno i planski na mnogobrojnim seoskim imanjima bogatim tradicionalnom kuhinjom, običajima i zanatima. Razvoju ovog oblika turizma ide u prilog i visoka razina očuvanosti prirode i okoliša te zanimljiv krajolik (Mesarić Žabčić, 2008:1).

Izletište Goričanec – Među mnogobrojnim objektima ruralnog turizma u Međimurskoj županiji nepoznatije je upravo „Izletište Goričanec“, smješteno u poznatom naselju Sv. Martin na Muri. Ovaj seoski turizam nalazi se na idiličnoj lokaciji u blizini rijeke Mure. Objekt pruža usluge restorana uz tradicionalna međimurska jela, prostor za sport i rekreaciju koji uključuje tenisko igralište, prostor za mali nogomet, ribolov pa čak i za školu jahanja. Noćenje je moguće rezervirati u bungalovima, a posebno su zanimljive vožnje na skeli preko rijeke Mure. Izletište je popularno za razna obiteljska i poslovna okupljanja, ali često se koristi i kao prostor za pripreme sportaša. Objekt i okoliš izletišta Goričanec prikazani su na slici 4.

Slika 4: *Izletište Goričanec*

Izvor: <https://medjimurje.hr/pod-medimurskim-nebom/svijet-oko-nas/izletiste-goricanec-partner-je-kampanje-medimurje-daje-vise1-43940/> (preuzeto 4. 10. 2022.)

Međimurska županija obiluje raznim objektima idealnih karakteristika za razvoj ruralnog turizma. Posljednjih godina popularne su vikendice smještene u gornjem Međimurju okružene tradicionalnim vinogradima i voćnjacima. Evidentno je kako je ovaj lokalitet savršena destinacija za sve ljubitelje ruralnog tipa turizma koji odiše tradicijom i izvornim okruženjem.

4.2. Zdravstveni turizam

Povezanost zdravlja i turizma smatra se najstarijim, najjačim, ali i najtrajnijim motivom putovanja pa se može reći da je zdravlje zapravo jedan od najčešćih motiva putovanja (Hitrec, 1994:254). Zdravstveni turizam može se opisati kao vrsta putovanja na koju turisti odlaze kako bi zadovoljili odnosno zaprimili određenu zdravstvenu skrb koja im je potrebna u nekoj drugoj državi ili destinaciji. U prošlosti su ljudi putovali iz manje razvijenih krajeva u bolje razvijene kako bi dobili odgovarajuću zdravstvenu uslugu, no danas se taj trend mijenja te se putuje u manje razvijene države kako bi se dobio kvalitetan liječnički tretman za manje financijske izdatke.

Terme Sveti Martin – Terme se nalaze u mjestu Toplice Sveti Martin, okružene su sa čak 27 hektara netaknute prirode, no u blizini postoje i urbana središta bogata manifestacijama i zabavnim događajima. Osim zdravstvenog turizma nude i opuštanje, wellness, rekreaciju i aktivan odmor, ali posjeduju i dvorane za sastanke i kongrese. Kompletan resort sastoji se od zatvorenih bazena obogaćenih izvorskom termalnom vodom te ljetnog aquaparka koji svojom bogatom ponudom bazena i tobogana privlači posjetitelje iz cijele Hrvatske, ali i susjednih zemalja. Također, u prostorijama resorta smjestili su se i wellness centar kao i sportski tereni te

gastronomski punktovi. Terme su najpoznatije upravo po zatvorenim bazenima naziva „Temple of life“, koji se sastoje od bazena s vodenim efektima, termalnog bazena koji sadrži hidromasažne mlaznice te dječjeg bazena. Zanimljivost pružaju kroz spajanje unutarnjih bazena koji vode u dio bazena koji je otvoren tijekom cijele godine. U navedenom prostoru također postoji i bar koji nudi zdravu hranu i piće. U sklopu resorta nalazi se i golf-teren koji također posjeduje i grijane greenove od umjetne trave. Sastavni dio resorta su biciklističke i pješačke staze, rukometni i nogometni tereni, teretana i fitness, joga i meditacija. Wellness centar nudi više od 20 tipova masaža prilagođenih individualnim potrebama svakog korisnika, svijet sauna, ali i centar ljepote s raznim programima kozmetičkog uređivanja. Temelj zdravstvenog turizma na ovom području pruža upravo termalna voda za koju se procjenjuje da je stara više od 43.000 godina, obogaćena je mineralima poput litija, selena i kalija koji pružaju izniman antivegetativni i opuštajući učinak.

4.3. Kulturni turizam

Kulturni turizam ne čine isključivo arhitektura i predmeti iz prošlosti nego njihova interpretacija u sadašnjosti. Da bi kulturni turistički proizvod bio atrakcija, mora kod turista izazivati određene emocije odnosno pružiti im svojevrsan doživljaj. Potrebno je od resursa stvoriti atrakciju (Vrtiprah, 2006:288).

Zanimanje za objektima, atrakcijama i sadržajima kulturnoga karaktera oblici su upravo kulturnog turizma. Kulturni turizam uglavnom se odnosi na putovanja koja za glavni cilj imaju posjet nekim kulturnim atrakcijama određene turističke destinacije (Geić, 2011:225).

Selektivni oblici kulturnog turizma mogu biti:

- urbani (gradski) turizam
- poslovni turizam
- eno–gastronomski turizam
- turizam artificijelnih atrakcija
- vjerski turizam
- drugi selektivni oblici turizma (Geić, 2011:225).

Spomen-dom rudarstva – Od sveukupne povijesti rudarenja na području Međimurske županije preostao je samo separator ugljena. Separator ugljena koristio se u svrhu čišćenja ugljena od viška zemlje i za njegovo dijeljenje po klasama. Spomen-dom rekonstruiran je, ali i popunjen i pomoću mještana i nekadašnjih rudara. Spomen-dom rudarstva podijeljen je na dvije zasebne cjeline, od toga je prva „Rudarstvo Stara međimurska hiža“, koja je potpuno posvećena

rudarstvu te se u njoj mogu vidjeti ostakljeni lijevci za klasiranje ugljena, alati za rudarenje, fotografije, multimedijalni prostor te razni spisi iz ureda poslovođe. Drugi dio, „Stara međimurska soba“, prikazuje kako je izgledao život rudara unutar njegova doma. Spomen-dom rudarstva prikazan je na slici 5. (Turistička zajednica Grada Mursko Središće, preuzeto: 5. 10. 2022.)

Slika 5: *Spomen-dom rudarstva*

Izvor: <https://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=252> (preuzeto 10. 10. 2022.)

Kulturni turizam Međimurske županije u počecima je svojeg razvoja, no nastoji se povećati ovakav tip ponude diljem županije. U novije doba vidljivo je kako se obnavljaju stari objekti koji su označavali kulturu i tradiciju županije koji svojim izvornim izgledom iznova privlače posjetitelje u Međimursku županiju i omogućavaju kontinuiran rast i razvoj kulturnog turizma.

4.4. Sportski turizam

Sportski turizam može se opisati kao putovanje za vlastite potrebe, što može biti u svrhu pohađanja raznih tečajeva obuke nastavnika raznih sportova. Isto tako, sportski turizam obuhvaća prisustvovanje na sportskim događajima poput Olimpijskih igara, Formule 1, svjetskim natjecanjima i slično. Sportski turizam smatra se novijim pojmom i novim specifičnim oblikom turizma bez obzira što postoji duži vremenski period. Danas turisti putuju sve više kako bi prisustvovali natjecanjima klubova čiji su oni obožavatelji. Sportski turizam nije samo prisustvovanje na natjecanjima, već i rekreativno, ali i radi doživljavanja adrenalina. U Međimurskoj županiji postoji veliki broj objekata i događaja povezanih sa sportom i rekreacijom. Gotovo svako naselje ima svoj nogometni teren te se svaki tjedan održavaju

nogometna natjecanja. Većina škola posjeduje sportske dvorane u kojima se odvijaju razna sportska natjecanja. Grad Čakovec ima nove bazene koji uz terme Sveti Martin omogućavaju plivačka natjecanja i manifestacije, ali i rekreaciju. Također, u Međimurju su popularni sportovi: tenis, stolni tenis, biciklizam, ali i ribolov te adrenalinski parkovi.

Accredo centar – Ljubitelji adrenalina mogu zadovoljiti sve svoje želje i potrebe u jedinstvenom parku u mjestu pod nazivom Zasadbreg, udaljenom svega desetak minuta od Čakovca. Accredo centar može se pohvaliti organizacijom raznih druženja na poseban sportski način od teambuildinga, rođendana, momačkih i djevojačkih zabava, raznih domjenaka i slično. Centar se nalazi u samoj prirodi, okružen je prekrasnim šumama u čijim je ljepotama moguće uživati tijekom boravka. Termin je potrebno rezervirati unaprijed kako bi se osiguralo dovoljno prostora za isprobavanje raznih sportsko–adrenalinskih disciplina. Posjetitelji su raspoređeni u timove te se kroz cijeli boravak uz povremene stanke za jelo i piće timovi međusobno natječu. Centar nudi razne discipline poput penjanja na umjetnu stijenu, streličarstva, gađanja meta, bacanja sjekira u mete, popularnog paintballa, bubble footbala, ljudskoga stolnog nogometa i mnogih drugih inovativnih igara čiji je dio prikazan na slici 6.

Slika 6: *Accredo Centar*

Izvor: <https://www.accredo.hr/hr/o-nama>, (preuzeto 9. 10. 2022.)

Međimurska županija poznata je po biciklizmu te biciklisti iz raznih područja dolaze u zanimljiv krajolik obilat brežuljcima, ali i nizinama koje vode kroz neodoljivu prirodu, usavršavati svoje vještine i stjecati kondiciju. Na službenim stranicama „Međimurje BIKE“ moguće je odabrati rute prema težini i duljini rute, moguće je birati vrstu puta koji posjetitelj preferira, ali i pronaći punktove za servis bicikala kojih ima diljem županije. Neke od biciklističkih manifestacija u Međimurskoj županiji jesu: Brevet Mura 200, 10 krugova Bereka,

Priločki MTD maraton, Po pedali, Zug-a-Mura, Dječji bike kamp, Jesenska biciklijada i drugi. Najpoznatija biciklistička manifestacija je BIMEP (Međimurje BIKE, pristup: 9. 10. 2022.).

4.5. Gastronomski turizam

Gastronomija je neizostavan dio svakog putovanja uzevši u obzir činjenicu da je potreba za hranom osnovna fiziološka potreba čovjeka. S druge strane, za pojedine turiste lokalna hrana predstavlja jedinstven doživljaj destinacije i određenu vrstu atrakcije (Grmuša, Tomulić, Anđelić, 2020:31). Konzumacija nove, nepoznate hrane u nepoznatoj destinaciji može izazvati određenu vrstu straha. Često su turisti upoznati s tradicijom i namirnicama koje se koriste za pripremu hrane, no i dalje se ne osjećaju dovoljno sigurni kako bi se u potpunosti prepustili gastronomskim doživljajima. Dolaskom novijih vremena, gdje su informacije sve dostupnije, turist može unaprijed pročitati sve o vrstama tradicionalne hrane u destinaciji te se odlučiti želi li se opustiti u takvu vrstu turističkog doživljaja. Danas je gastronomski turizam sve popularniji te je izvrstan izvor privlačnosti, ali i konkurentske prednosti destinacije. Gastronomski turizam u Međimurskoj županiji svakom turistu pruža jedinstven doživljaj ovoga kraja. Većina turista koji dolaze u Međimurje ima popis tradicionalnih jela, ali i vrhunskih vina koje želi kušati. Gastronomska ponuda Međimurja poznata je po raznim specijalitetima na koje su imale utjecaj i zemlje u okruženju. U prošlosti na međimurskom stolu nije bilo mesa svaki dan te su se često pojedina jela spremala samo za posebne dane čiji su se sastojci birali ovisno o sezoni. Neka od najpoznatijih jela ovog područja su krem juha od buće, pretepena juha, trganci, kunić na temfaje, neizostavno meso z tiblice, turoš i popularan desert međimurska gibanica.

Mala hiža – Vrhunski restoran koji se nalazi svega četiri kilometara od Čakovca u naselju Mačkovec. Sam restoran krasi prekrasan interijer, ali i eksterijer romantičnog ugođaja koji odišu toplinom domaćinstva. Restoran nudi ponajprije međimursku tradicionalnu hranu s pokojom inovacijom, što zasigurno može zadovoljiti nepce svakog turista željnog spoja tradicije i modernoga. Mala hiža smatra se samostalnom turističkom atrakcijom idealnom za razne poslovne sastanke, ali i idilična obiteljska druženja. Mala hiža nudi širok izbor vrhunskih vina te je fokus kod pripremanja hrane i slaganja menija stavljen na sezonske i svježije namirnice. Svemu tome u prilog ide i činjenica da je 2021. godine s područja Međimurske županije restoran Mala hiža jedini uvršten na izdanje Michelinova digitalnog vodiča koji se smatra najcjeljenijim načinom ocjenjivanja restorana iznimno visoke kvalitete. Neobična drvena konstrukcija samog restorana nalazi se na slici 7.

Slika 7: *Mala hiža u Mačkovcu*

Izvor: http://www.visitcakovec.com/2020/05/17/mala_hiza/ (preuzeto: 7. 10. 2022.)

Vukov breg – Restoran se nalazi u naselju Vukanovec, a započeo je s radom 2012. godine kada je obitelj Bacinger odlučila staru kuću pretvoriti u kvalitetan i tradicionalan restoran koji nudi hranu i piće vlastite proizvodnje. U restoranu se nude domaće rakije, liker, sokovi, ali i vino. Svatko tko želi kušati međimursku kuhinju, odlazi upravo na ovo mjesto gdje se poslužuju domaći hladni naresci i ostala topla i hladna jela. Kasnijih godina djelatnost su proširili na pružanje usluge smještaja u zanimljivom okruženju, uz bazen i saunu s pogledom na vinograd te je područje restorana prikazano na slici 8.

Slika 8: *Vukov breg*

Izvor: <https://medjimurska-zupanija.hr/vukov-breg/> (preuzeto: 9. 10. 2022.)

Gastronomska ponuda Međimurske županije jedan je od glavnih aduta za daljnji razvoj turizma ovog lokaliteta. Bogatim izborom tradicionalne hrane, koja je nerijetko prikazana i u moderniziranim verzijama, zadovoljavaju se nepca svakog turista. U Međimurskoj županiji

nudi se - osim tradicionalne hrane - i moderna hrana poput vegan i gluten-free hrane. Svakim danom gastronomska ponuda sve je prihvatljivija i prilagođenija zahtjevima današnjih turista.

4.6. Ekoturizam

Unatoč brojnim definicijama ekoturizma, velikom broju ljudi još uvijek nije potpuno jasno što on zapravo označava. Ekoturizam je među prvima definirao arhitekt Caballos-Lascaurin 1987. godine kao putovanje u relativno netaknutu i nezagađenu prirodu sa specifičnim ciljevima kao što su učenje, uživanje i divljenje okolišu, biljkama i životinjama kao i prošlom i postojećem kulturnom nasljeđu određenog područja. Vjeruje se da je ekoturizam negativna reakcija na masovni turizam koji donosi onečišćenje, ali i uništavanje okoliša i tradicije destinacije (Ojurović, 2017:3).

Obilježja ekoturizma prema definiciji UNWTO-a jesu (UNWTO - Ecotourism and protected areas, pristup: 4. 10. 2022.):

- Svi oblici turizma koji se temelje na prirodi u kojima je glavna motivacija turista promatranje i uvažavanje prirode kao i tradicionalnih kultura koje prevladavaju u prirodnim područjima.
- Sadrži obrazovne i interpretacijske značajke.
- Općenito, ali ne isključivo, organiziraju ga specijalizirani turoperatora za male grupe. Partneri pružatelja usluga na odredištima uglavnom su mala poduzeća u lokalnom vlasništvu.
- Minimizira negativne utjecaje na prirodni i socio-kulturni okoliš.
- Podržava održavanje prirodnih područja koja se koriste kao atrakcije ekoturizma od strane:
  - Stvaranje ekonomskih koristi za lokalnu zajednicu, organizacije i tijela koja upravljaju prirodnim područjima u svrhu njihova očuvanja;
  - Pružanje alternativnih mogućnosti zapošljavanja i prihoda za lokalnu zajednicu;
  - Jačanje svijesti o očuvanju prirodnih i kulturnih dobara kod lokalnog stanovništva te kod turista.

Poučna staza Murščak – Staza smještena na području Murščaka kojem je od 2001. godine nadjenut status zaštićenoga krajolika. Ova poučna staza prva je takve vrste u Međimurskoj županiji, dužine 6300 metara s ukupno 12 stajališta obilježenih poučnim tekstom. Staza se može obilaziti pješice i biciklom. Ideja poučne staze Murščak je da postane učionica na otvorenom te da pruži svakom posjetitelju odmor, rekreaciju, ali i edukaciju u jednom. Poučna staza okružena

je livadama, šumama, ali i vodenim područjima rijeke Mure. Kroz obilazak staze moguće je vidjeti zanimljiv i netaknut prirodni i životinjski svijet (Visit Međimurje, Poučna staza Murščak, pristup: 4. 10. 2022.).

5. EMPIRIJSKI DIO RADA

Stavovi i mišljenja potencijalnih, ali i postojećih potrošača određenog proizvoda ili usluge zauzimaju bitnu poziciju u donošenju zaključaka i odluka povezanih s određenom postavljenom teorijom. Ispitujući stavove moguće je unaprijediti poslovanje i prilagoditi ga što je bolje moguće ciljanoj skupini, pa tako i ponudu u turizmu. Stavovi imaju i svoje karakteristike, a one se manifestiraju na način prikazan u tablici 3 (Gutić, Barbir, 2009:131).

Tablica 3 – Karakteristike stava

KARAKTERISTIKA	OPIS
<i>Stavovi imaju dispozitivni karakter</i>	Naglašavaju neutralnu i mentalnu spremnost koja je fiziološki određena. Definišu spremnost da se preispituju u određenom trenutku.
<i>Stavovi se formiraju na osnovi iskustva</i>	Ne nasljeđuju se, već se stvaraju kroz život i interakciju pojedinaca i skupina.
<i>Stavovi su bitne determinante ponašanja ljudi</i>	Predstavljaju odrednicu reagiranja pojedinca naspram nečemu (osobi, stvari ili situaciji)
<i>Stavovi su direktivno i dinamički određene kategorije</i>	Stav određuje samu ocjenu nekog objekta, osobe ili situacije bilo u pozitivnom ili negativnom smislu.

Izvor: Vlastiti rad autorice prema Rovis (2017:3)

U empirijskom dijelu rada obrađuje se sama metodologija istraživanja, što znači da je provedena anketa u elektroničkom obliku putem koje se istražuju mišljenja i stavovi ispitanika na temu rada kako bi potvrdili ili opovrgnuli unaprijed postavljene hipoteze temeljene na glavnoj problematici i ciljevima samoga rada. Diskusija rezultata istraživanja, koji su adekvatno interpretirani odnosno obrazloženi, su dobiveni rezultati te su u okviru toga sažeto iznijeti.

5.1. Metodologija istraživanja

Radi utvrđivanja stajališta potencijalnih i postojećih posjetitelja, odnosno turista, u vezi s turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma u Međimurskoj županiji provedeno je istraživanje na temu. Kao glavna istraživačka metoda za prikupljanje podataka u svrhu pisanja ovog rada provedena je anketa putem elektroničkog anketnog upitnika u trajanju od mjeseca travnja do srpnja 2022. godine. Djelomično namjeran i slučajan uzorak činili su aktivni ispitanici koji se koriste društvenim mrežama poput Facebook grupa povezanih s turizmom, Viber grupa i Gmail platforme, bez obzora na godine starosti, spol i druge demografske karakteristike, a ispitivanje se provelo među ispitanicima s područja Republike Hrvatske.

Anketa je provedena od travnja do srpnja 2022. godine na ukupno 228 ispitanika. Ispitanici su zamoljeni ispuniti anketu te su u predgovoru upoznati s informacijama o načinu korištenja rezultata istraživanja, odnosno da je istraživanje provedeno isključivo radi izrade diplomskog rada na Sveučilištu Sjever. Anketa je podijeljena na opća i specifična pitanja te se sastoji od ukupno 23 zatvorena pitanja od čega je 13 pitanja formirano pomoću Likertove skale. Pomoću ankete dobivene su opće informacije o ispitanicima kao što su, dob, spol, mjesto prebivališta, stupanj obrazovanja, radni status, mjesečna primanja te podaci o kvantiteti godišnjih putovanja i informacija o posjećivanju Međimurske županije. U drugom dijelu ankete nalaze se specifična pitanja u vezi s prikupljanjem mišljenja ispitanika o specifičnim oblicima turizma u Međimurskoj županiji, razvoju specifičnih oblika turizma, prostornom identitetu Međimurske županije i turističkim resursima i specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji.

5.2. Ciljevi i hipoteze rada

Ciljevi ovog rada jesu:

- Teorijski prikazati i definirati turističke resurse i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji, opisati indikatore održivog turizma Međimurske županije, definirati Međimurje kao turističku destinaciju.
- Utvrditi prisutnost specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji.
- Prikazati utjecaj razvoja specifičnih oblika turizma na potražnju i na zadovoljavanje zahtjeva potrošača.

Na temelju prethodno iznijetih ciljeva istraživanja postavljene su temeljne tri glavne hipoteze.

Hipoteza H1: Razvoj specifičnih oblika turizma u velikoj mjeri utječe na razvoj turizma u Međimurskoj županiji.

Obrazloženje hipoteze H1: Razvoj kontinentalnog turizma glavna je tema Hrvatske turističke zajednice. Međimurska županija pruža širok spektar mogućnosti razvoja specifičnih oblika turizma koji utječu na cjelokupan razvoj turizma u ovoj destinaciji.

Hipoteza H2: Prostorni identitet Međimurja pokretačka je snaga budućeg razvoja turizma

Obrazloženje hipoteze H2: Međimurje je smješteno na sjeverozapadu Republike Hrvatske, omeđeno je državama Slovenijom i Mađarskom te se nalazi svega sat vremena od glavnoga grada Hrvatske. Međimurje ima brežuljkasto područje bogato termalnim izvorom, kvalitetnim i

poznatim vinogradima, ali i nizinsko područje plodnog tla bogate flore i faune. Sukladno s navedenim činjenicama prostorni identitet Međimurja otvara mogućnost razvoja turizma.

Hipoteza H3: Međimurska županija poznata je po raznim turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma.

Obrazloženje hipoteze H3: Međimurska županija bogata je prekrasnom prirodom, tradicijom, kulturom, umjetnošću i poviješću odnosno vrvi raznim prirodnim i društvenim resursima iz kojih se razvijaju specifični oblici turizma.

U idućoj točki naziva Diskusija rezultata istraživanja prikazani su rezultati elektroničkog anketnog istraživanja provedenog analizom primjenom SPSS programa za statističku obradu podataka pomoću kojeg će se dati prikaz statističkih podataka povezanih s odlukom o prihvaćanju ili odbacivanju postavljenih hipoteza.

5.3. Diskusija rezultata istraživanja

Rezultati provedenog istraživanja su sljedeći:

Prvi dio anketnog upitnika fokusira se na demografsku strukturu ispitanika, što uključuje informacije o spolu, dobi, stupnju obrazovanja, radnom statusu, mjesečnim primanjima i mjestu stanovanja. Također, u ovom dijelu anketnog upitnika prikupljeni su podaci o učestalosti putovanja ispitanika kroz godinu te informacije o posjetu ispitanika Međimurskoj županiji. Frekvencije i postoci prikazani su u tablici 4.

Tablica 4 - Socio-demografska struktura ispitanika (N = 228)

	n	%
Spol		
Muško	71	31,1 %
Žensko	157	68,9 %
Dob		
Manje od 18	1	0,4 %
18 - 25	41	18 %
26 - 35	39	17,1 %
36 - 45	58	25,4 %
46 - 55	69	30,3 %

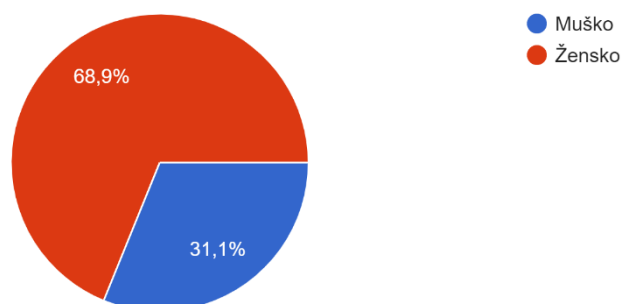
Više od 56	20	8,8 %
Stupanj obrazovanja		
Završena osnovna škola	5	2,2 %
Završena srednja škola	99	43,4 %
Završen preddiplomski studij	46	20,2 %
Završen diplomski studij	63	27,6 %
Završen poslijediplomski, doktorski ili specijalistički studij	15	6,6 %
Radni status		
Zaposlen/a	182	79,8 %
Nezaposlen/a	9	3,9 %
Umirovljenik/ca	11	4,8 %
Student/ca	26	11,4 %
Mjesečna primanja		
Manje od 3.000,00 HRK	29	12,7 %
3.001,00 – 5.000,00 HRK	31	13,6 %
5.001,00 – 7.000,00 HRK	58	25,4 %
7.001,00 – 9.000,00 HRK	48	21,1 %
Više od 9.000,00 HRK	62	27,2 %
Mjesto stanovanja		
Zagrebačka	3	1,3 %
Krapinsko–zagorska	1	0,4 %
Sisačko–moslavačka	0	0 %
Karlovačka	1	0,4 %
Varaždinska	5	2,2 %
Koprivničko–križevačka	6	2,6 %
Bjelovarsko–bilogorska	0	0 %
Primorsko goranska	1	0,4 %
Ličko-senjska	1	0,4 %
Virovitičko–podravska	0	0 %
Požeško–slavonska	0	0 %

Brodsko-posavska	0	0 %
Zadarska	1	0,4 %
Osječko–baranjska	0	0 %
Šibensko–kninska	0	0 %
Vukovarsko–srijemska	1	0,4 %
Splitsko–dalmatinska	2	0,9 %
Istarska	0	0 %
Dubrovačko–neretvanska	0	0 %
Međimurska	196	86 %
Grad Zagreb	9	3,9 %
Učestalost putovanja		
Ne putujem	4	1,8 %
Jednom godišnje	33	14,5 %
Do dva puta godišnje	68	29,8 %
Više od dva puta godišnje	123	53,9 %
Jeste li ikad posjetili Međimursku županiju		
Da	222	97,4 %
Ne	6	2,6 %

Izvor: Vlastiti rad autorice

U istraživanju po spolnoj strukturi prevladavaju žene u omjeru od tri četvrtine ukupno ispitanih osoba, odnosno od ukupno 228 ispitanika čak 157 žena naspram 71 ispitanika muškarca, što je u postocima 68,9 % žena i 31,1 % muškaraca, što je vidljivo na grafikonu 1.

Spol?
228 odgovora

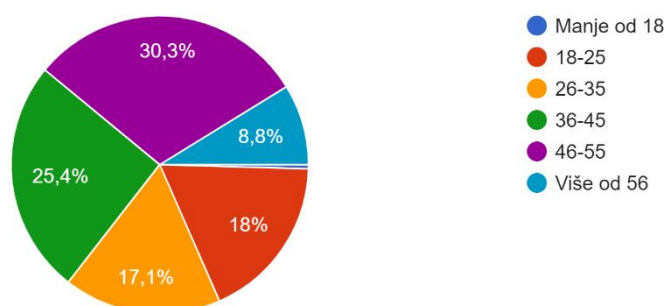

Grafikon 1 – Spolna struktura ispitanika

Izvor: Vlastiti rad autorice

U grafikonu 2 nalazi se dobna struktura ispitanika iz koje je vidljivo da je ispitanika s navršениh 18 godina ili manje tek 0,4 % od ukupnog broja ispitanika, dok je između 18 i 25 godina 18 % ispitanika; nešto manje ispitanika odnosno 17,1 % ima između 26 i 35 godina. Ispitanika s navršениh 36 do 45 godina je 25,4 % dok je najviše ispitanika, čak 30,3 %, starosti između 46 i 55 godina. Više od 56 godina ima 8,8 % ispitanika.

Dob?
228 odgovora

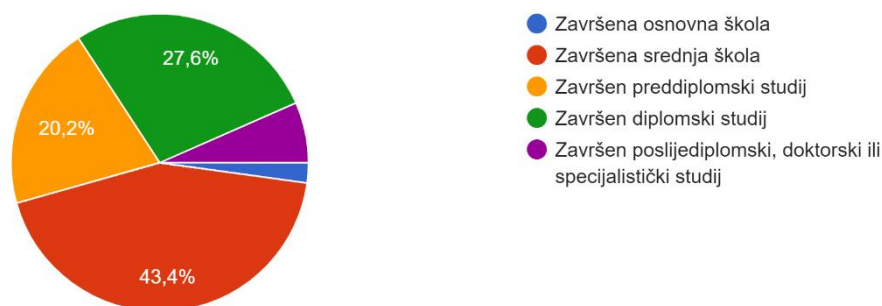

Grafikon 2 – Dobna struktura ispitanika

Izvor: Vlastiti rad autorice

U grafikonu 3 prikazan je stupanj obrazovanja ispitanika. Najveći dio ispitanika ima završenu srednju školu (43,4 %), zatim slijede ispitanici sa završenim diplomskim studijem (27,6 %). Slabije su zastupljeni oni s preddiplomskim studijem (20,2 %) te poslijediplomskim, doktorskim ili specijalističkim studijem (6,6 %). Najmanje zastupljeni ispitanici imaju završenu samo osnovnu školu (2,2 %).

Stupanj obrazovanja?
228 odgovora

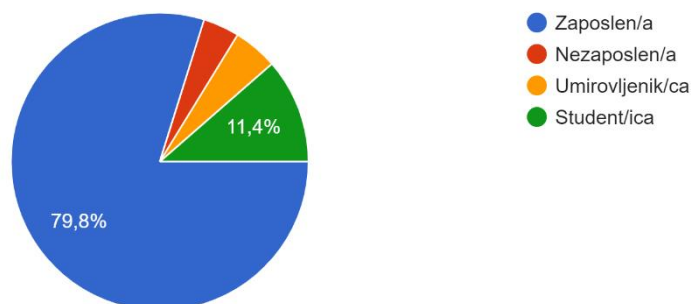

Grafikon 3 – Obrazovna struktura ispitanika

Izvor: Vlastiti rad autorice

U grafikonu 4 u uzorku ispitanika najviše je zaposlenih osoba (79,8 %) te studenata (11,4 %). Slabije su zastupljeni umirovljenici (4,8 %) i nezaposlene osobe (3,9 %).

Radni status?
228 odgovora

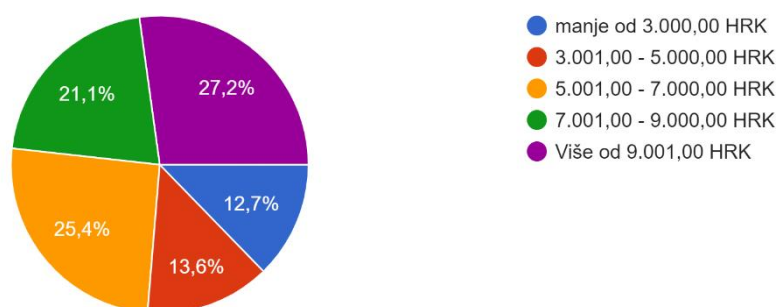

Grafikon 4 – Status zaposlenja ispitanika

Izvor: Vlastiti rad autorice

Mjesečna primanja manja od 3.000,00 HRK ima najmanji broj ispitanika (12,7 %), slijede mjesečna primanja između 3.001,00 i 5.000,00 HRK (13,6 %). Srednje zastupljeni su ispitanici s primanjima između 7.001,00 i 9.000,00 HRK (21,1 %), a slijede ih ispitanici s primanjima između 5.001,00 i 7.000,00 HRK (25,4 %). Najviše je zastupljenih ispitanika s najvišim mjesečnim primanjima odnosno više od 9.000,00 HRK (27,2 %), što je prikazano u grafikonu 5.

Mjesečna primanja
228 odgovora

Grafikon 5 – Mjesečna primanja ispitanika

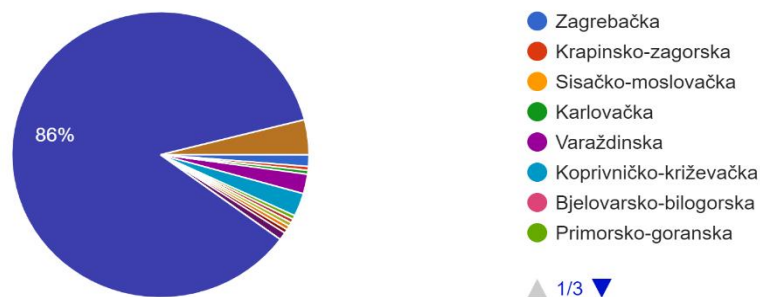
Izvor: Vlastiti rad autorice

Grafikon 6 prikazuje mjesto stanovanja ispitanika po županijama. Najveći broj ispitanika ima mjesto stanovanja u Međimurskoj županiji (86 %). Srednje zastupljeni su ispitanici iz Grada Zagreba (3,9 %), Koprivničko–križevačke županije (2,6 %) i Varaždinske županije (2,2 %). Najmanje su zastupljeni ispitanici iz Zagrebačke županije (1,3 %), Splitsko–dalmatinske (0,9 %), Krapinsko–zagorske (0,4 %), Karlovačke (0,4 %), Primorsko–goranske (0,4 %), Ličko–senjske (0,4 %), Zadarske (0,4 %) i Vukovarsko–srijemske (0,4 %). Iz županija Sisačko–moslavačke, Bjelovarsko–bilogorske, Virovitičko–podravske, Požeško–slavonske, Brodsko–posavske, Osječko–baranjske, Šibensko–kninske, Istarske i Dubrovačko–neretvanske nema ispitanika.

Mjesto stanovanja (Županija)

228 odgovora

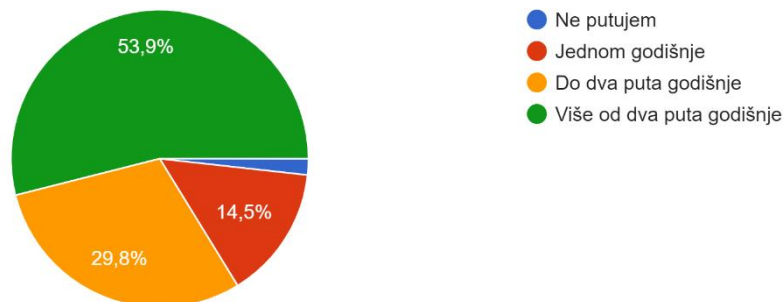
Grafikon 6 – Struktura ispitanika po mjestu stanovanja

Izvor: Vlastiti rad autorice

Struktura ispitanika po tendenciji odlaska na putovanje prikazana je u grafikonu 7. Najviše su zastupljeni ispitanici koji putuju više od dva puta godišnje (53,9 %) dok iza njih slijede ispitanici koji putuju do dva puta godišnje (29,8 %). Srednje zastupljeni su ispitanici koji putuju jednom godišnje (14,5 %) dok su najmanje zastupljeni ispitanici koji ne putuju (1,8 %).

Koliko često putujete?

228 odgovora

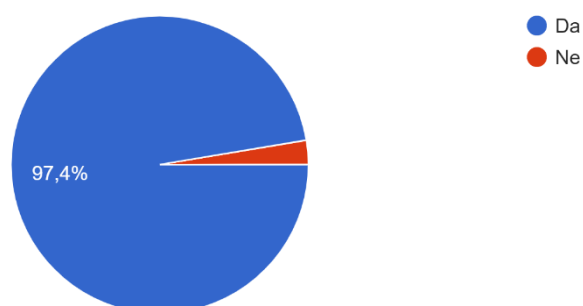
Grafikon 7 – Struktura ispitanika po tendenciji odlaska na putovanje

Izvor: Vlastiti rad autorice

U grafikonu 8 vidljivo je kako je većina ispitanika posjetila međimursku županiju (97,4 %), dok je samo nekoliko njih nikada nije posjetilo (2,6 %).

Jeste li ikad posjetili Međimursku županiju?

228 odgovora

Grafikon 8 – Ispitanici koji su posjetili Međimursku županiju

Izvor: Vlastiti rad autorice

U ovom dijelu anketnog upitnika ispituje se upoznatost ispitanika sa specifičnim oblicima turizma u Međimurskoj županiji te mišljenje o popularnosti pojedinih specifičnih oblika turizma u njoj. Frekvencije i postoci prikazani su u tablici 5.

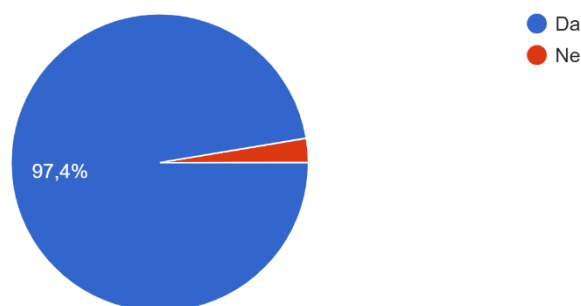
Tablica 5 - *Specifični oblici turizma u Međimurskoj županiji (N = 228)*

	n	%
Specifični oblici turizma bitno utječu na razvoj turizma u Međimurskoj županiji		
Da	222	97,4 %
Ne	6	2,6 %
Koji specifični oblici turizma najviše privlače kod putovanja u Međimursku županiju (moguć višestruki odabir)		
Ruralni turizam	132	57,9 %
Zdravstveni turizam	37	16,2 %
Kulturni turizam	64	28,1 %
Sportski turizam	75	32,9 %
Gastronomski turizam	152	66,7 %
Ekoturizam	66	28,9 %
Nisam siguran/na	8	3,5 %

Izvor: Vlastiti rad autorice

Mišljenje ispitanika o utjecaju o specifičnim oblicima turizma na razvoj turizma u Međimurskoj županiji nalazi se u grafikonu 9. Od 228 ispitanika čak 222 (97,4 %) smatraju da specifični oblici turizma bitno utječu na razvoj turizma u Međimurskoj županiji dok su manje zastupljeni ispitanici koji smatraju da specifični oblici turizma ne utječu bitno na razvoj turizma u Međimurskoj županiji (2,6 %).

Smatrate li da specifični oblici turizma bitno utječu na razvoj turizma u Međimurskoj županiji?
228 odgovora

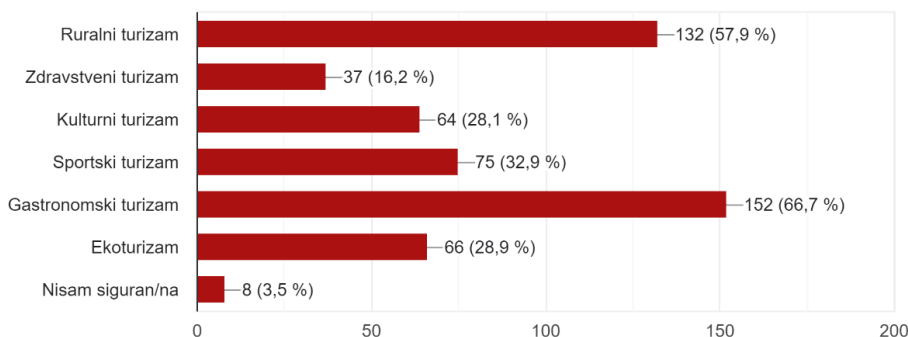

Grafikon 9 – Utjecaj specifičnih oblika turizma na razvoj turizma u Međimurskoj županiji

Izvor: Vlastiti rad autorice

U Međimursku županiju najveći broj ispitanika putuje radi gastronomskog turizma (66,7 %) i ruralnog turizma (57,9 %). Srednje su zastupljeni sportski turizam (32,9 %), ekoturizam (28,9 %) i kulturni turizam (28,1 %). Najmanje je zastupljen zdravstveni turizam (16,2 %), dok nekoliko ispitanika nije sigurno (3,5 %), što je vidljivo u grafikonu 10.

Koji specifični oblici turizma Vas najviše privlače kod putovanja u Međimursku županiju?
228 odgovora

Grafikon 10 – Ispitivanje stava o privlačnosti specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji

Izvor: Vlastiti rad autorice

Na postavljenu Hipotezu H1 – „Razvoj specifičnih oblika turizma u velikoj mjeri utječe na razvoj turizma u Međimurskoj županiji“ – usmjereno je pet pitanja odnosno tvrdnji kojima se pokušalo prikazati mišljenje ispitanika i dokazati postojanost hipoteze. Pitanja su formirana pomoću Likertove skale te su ispitanici ocjenjivali tvrdnje ocjenama brojevima od 1 do 5, i to tako da 1 označava - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem, niti se ne slažem, 4 - slažem se, 5 - u potpunosti se slažem. Prva tvrdnja glasi „Putujem samo tijekom turističke sezone“. Druga tvrdnja odnosi se na mogućnost smanjenja sezonalnosti turizma putem razvijanja specifičnih oblika turizma, a glasi „Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine“. Treće pitanje, to jest tvrdnja koja se veže na hipotezu H1 glasi „Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma“, četvrta tvrdnja ispituje potencijale Međimurske županije za razvoj specifičnih oblika turizma, a glasi „Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma“ te posljednja, peta tvrdnja, koja se odnosi na mogućnost povećanja broja posjetitelja putem razvoja specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji, glasi „Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja“.

Tablica 6 - Prikaz rezultata deskriptivne statistike na pet pitanja, hipoteza H1

Statistics

	Putujem samo tijekom turističke sezone.	Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine	Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma	Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma	Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja.
N	Valid	228	228	228	228
	Missing	0	0	0	0
Mean	2,86	4,32	4,64	4,63	4,67
Median	3,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Mode	3	5	5	5	5
Std. Deviation	1,308	,895	,741	,694	,653
Variance	1,710	,802	,548	,482	,426
Minimum	1	1	1	1	1
Maximum	5	5	5	5	5

Izvor: Vlastiti rad autorice

Rezultati deskriptivne statistike prikazani tablicom 6 izrađeni su uz pomoć SPSS programa te su analizirani i prikazani pomoću srednjih vrijednosti i standardne devijacije. Većina ispitanika ne slaže se s tvrdnjom da putuju samo tijekom turističke sezone što je vidljivo prosječnom ocjenom 2,86. U drugom dijelu vidljivo je kako su ispitanici odgovorili najvećim dijelom da smatraju da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine. Ispitanici se u većem dijelu slažu s trećom tvrdnjom da Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma jednako kao što se slažu i sa četvrtom tvrdnjom kojom smatraju da Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma. Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja, što je peta tvrdnja kojom dokazujemo hipotezu H1 te je ocijenjena prosječnom ocjenom 4,67 - što prikazuje slaganje ispitanika s njom.

Tablica 7 - Cronbach Alpha koeficijent, hipoteza H1

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,561	5

Izvor: Vlastiti rad autorice

Cronbach Alpha koeficijent prikazan u tablici 7 na 5 čestica iznosi 0,561 što znači da pouzdanost uzorka nije velika, odnosno nezadovoljavajuća razina pouzdanosti, što nam govori da skoro svaki drugi ispitanik ima isto mišljenje.

Tablica 8 - Pearsonov koeficijent, hipoteza H1

Putujem samo tijekom turističke sezone	Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine	da Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma	Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma	Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja
--	--	---	--	---

Putujem samo tijekom turističke sezone	Pearson Correlation	1	-,073	,014	,066	-,072
	Sig. (2-tailed)		,275	,831	,318	,277
	N	228	228	228	228	228
Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine	Pearson Correlation	-,073	1	,343**	,394**	,420**
	Sig. (2-tailed)	,275		,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228
Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma	Pearson Correlation	,014	,343**	1	,792**	,535**
	Sig. (2-tailed)	,831	,000		,000	,000
	N	228	228	228	228	228
Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma	Pearson Correlation	,066	,394**	,792**	1	,668**
	Sig. (2-tailed)	,318	,000	,000		,000
	N	228	228	228	228	228
Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja	Pearson Correlation	-,072	,420**	,535**	,668**	1
	Sig. (2-tailed)	,277	,000	,000	,000	
	N	228	228	228	228	228

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Izvor: Vlastiti rad autorice

Pearsonovim koeficijentom u tablici 8 testirane su povezanosti između sljedećih varijabli:

Testirane varijable u nastavku su prikazane pomoću tumača:

A1: Putujem samo tijekom turističke sezone.

A2: Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine.

A3: Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma

A4: Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma.

A5: Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja.

Najveća povezanost varijable A1 očituje se sa varijablom A4. Varijabla A2 najjaču korelaciju ima s varijablom A5, dok varijabla A3 najveću povezanost ima sa A4. Korelacijska povezanost varijable A4 očituje se s varijablom A3. Varijabla A5 najjaču povezanost ima sa varijablom A4.

Tablica 9 - T-test, hipoteza H1

One-Sample Test						
Test Value = 0						
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95 % Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Putujem samo tijekom turističke sezone	32,967	227	,000	2,855	2,68	3,03
Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine	72,930	227	,000	4,325	4,21	4,44
Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma	94,609	227	,000	4,640	4,54	4,74
Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma	100,685	227	,000	4,627	4,54	4,72
Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja	107,981	227	,000	4,667	4,58	4,75

Izvor: Vlastiti rad autorice

Za dokazivanje da su varijable statistički značajne za hipotezu H1 proveden je T-test u tablici 9. Potvrđene su one varijable čija je aritmetička sredina veća od 3, koja označava „niti se slažem

niti se ne slažem“ s navedenom tvrdnjom. Tvrdnje čija je aritmetička sredina manja od 3 se odbacuju.

Tvrdnje s kojima se ispitanici slažu:

- Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine.
- Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma.
- Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma.
- Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja.

Tvrdnje s kojima se ispitanici ne slažu:

- Putujem samo tijekom turističke sezone.

Temeljem rezultata dobivenim provođenjem Cronbach Alphe, Pearsonovog koeficijenta korelacije i T-testa dolazi se do zaključka da je hipoteza H1 prihvaćena.

Na postavljenu Hipotezom H2 – „Prostorni identitet Međimurja pokretačka je snaga budućeg razvoja turizma“ - usmjerena su četiri pitanja odnosno tvrdnje kojima se pokušalo prikazati mišljenje ispitanika i dokazati postojanost hipoteze. Pitanja su formirana pomoću Likertove skale te su ispitanici ocjenjivali tvrdnje ocjenama brojevima od 1 do 5, i to tako da 1 označava - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem, niti se ne slažem, 4 - slažem se, 5 - u potpunosti se slažem. Prva tvrdnja podijeljena je na ukupno osam pottvrdnji glasi „Turistički resursi Međimurske županije su: reljef kao turistički resurs Međimurske županije, rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije, flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije, ostali prirodni resursi Međimurske županije, kulturno-povijesni resursi Međimurske županije, umjetnički resursi Međimurske županije, etnosocijalni resursi Međimurske županije i manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije“. Druga tvrdnja glasi „Međimursku županiju posjetio sam isključivo zbog prirodnih resursa“, a treća tvrdnja glasi „Razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima“. Posljednja, četvrta tvrdnja je „Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu“.

Tablica 10 - Prikaz rezultata deskriptivne statistike na četiri pitanja, hipoteza H2

Statistics

	Turistički resursi Međimurske županije su: [reljef kao turistički resurs Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [ostali prirodni resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [kulturno-povijesni resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [umjetnički resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [etnosocijalni resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije]	Međimursku županiju posjetio sam isključivo radi prirodnih resursa	Razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima	Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu
Valid N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	3,66	3,72	3,60	3,48	3,71	3,24	3,44	3,73	3,16	3,11	3,32
Median	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	3,00	4,00	4,00	3,00	3,00	3,00
Mode	3 ^a	5	5	4	4	3	4	4 ^a	3	3	3
Std. Deviation	1,129	1,119	1,162	1,112	1,080	1,102	1,134	1,101	1,326	1,105	1,103
Variance	1,275	1,251	1,351	1,238	1,167	1,215	1,287	1,212	1,758	1,220	1,216
Minimum	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximum	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

a. Multiple modes exist. The smallest value is shown

Izvor: Vlastiti rad autorice

Rezultati deskriptivne statistike prikazani tablicom 10 izrađeni su uz pomoć SPSS programa te su analizirani i prikazani pomoću srednjih vrijednosti i standardne devijacije. Prva tvrdnja podijeljena je na osam područja, no iz tablice 9 vidljivo je kako se s njom ispitanici uglavnom niti slažu niti ne slažu, a prosječne ocjene kreću se između 3,24 - 3,73 što naginje ocjeni 4 sukladno s kojom se ispitanici slažu s tvrdnjama. Ispitanici se niti slažu niti ne slažu s tvrdnjom da su Međimursku županiju posjetili isključivo zbog prirodnih resursa te da se razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji isključivo na prirodnim resursima. Isto mišljenje iskazali su za

posljednju tvrdnju povezanu s hipotezom H2 da se turizam Međimurske županije temelji isključivo na prostornom identitetu.

Tablica 11 - Cronbach Alpha koeficijent, hipoteza H2

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,885	11

Izvor: Vlastiti rad autorice

Cronbach Alpha koeficijent na 11 čestica iznosi 0,885 i to znači da je pouzdanost uzorka vrlo dobra, a što nam govori da ispitanici imaju gotovo jednako mišljenje - kako je prikazano u tablici 11.

Tablica 12 - Pearsonov koeficijent, hipoteza H2

Correlations

		Turistički resursi Međimurske županije su: [reljef kao turistički resurs Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [fauna i flora kao turistički resurs Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [Ostali prirodni resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [kulturno-povijesni resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [umjetnički resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [etnosocijalni resursi Međimurske županije]	Turistički resursi Međimurske županije su: [manifestacijski resursi Međimurske županije]	Međimurska županija u posjetioj sam isključivo radi prirodnih resursa	Razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima	Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu
Turistički resursi Međimurske županije su: [reljef kao turistički resurs Međimurske županije]	Pearson Correlation ⁿ	1	,660*	,708*	,714*	,659*	,591*	,630*	,577**	,093	,120	,160*
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,161	,071	,015
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Međimurske županije su: [rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije]	Pearson Correlation ⁿ	,660*	1	,744*	,693*	,651*	,616*	,646*	,625**	,096	,133*	,135*
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,148	,045	,042
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Međimurske županije su: [flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije]	Pearson Correlation ⁿ	,708*	,744*	1	,746*	,679*	,674*	,691*	,593**	,114	,190*	,249*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,087	,004	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228

Medimurske županije]	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Medimurske županije su: [ostali prirodni resursi Medimurske županije]	Pearson Correlation	,714*	,693*	,746*	1	,707*	,670*	,701*	,679**	,036	,109	,105
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,586	,100	,113
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Medimurske županije su: [kulturo-povijesni resursi Medimurske županije]	Pearson Correlation	,659*	,651*	,679*	,707*	1	,721*	,719*	,704**	,048	,102	,105
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,468	,126	,113
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Medimurske županije su: [umjetnički resursi Medimurske županije]	Pearson Correlation	,591*	,616*	,674*	,670*	,721*	1	,771*	,639**	,115	,151*	,153*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,084	,023	,021
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Medimurske županije su: [etnosocijalni resursi Medimurske županije]	Pearson Correlation	,630*	,646*	,691*	,701*	,719*	,771*	1	,699**	,116	,136*	,146*
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,079	,041	,027
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Turistički resursi Medimurske županije su: [manifestacije društveni resursi Medimurske županije]	Pearson Correlation	,577*	,625*	,593*	,679*	,704*	,639*	,699*	1	,024	-,007	,029
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,715	,916	,658
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimursku županiju posjetio sam isključivo zbog prirodnih resursa.	Pearson Correlation	,093	,096	,114	,036	,048	,115	,116	,024	1	,490*	,359*
	Sig. (2-tailed)	,161	,148	,087	,586	,468	,084	,079	,715		,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Razvoj turizma u Medimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima.	Pearson Correlation	,120	,133*	,190*	,109	,102	,151*	,136*	-,007	,490*	1	,686*
	Sig. (2-tailed)	,071	,045	,004	,100	,126	,023	,041	,916	,000		,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228

Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu.	Pearson Correlation	,160*	,135*	,249*	,105	,105	,153*	,146*	,029	,359*	,686*	1
	Sig. (2-tailed)	,015	,042	,000	,113	,113	,021	,027	,658	,000	,000	
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Izvor: Vlastiti rad autorice

U tablici 12 pomoću Pearsonovog koeficijenta korelacije testirali smo povezanost između varijabli:

A1: Turistički resursi Međimurske županije su:

- Reljef kao turistički resurs Međimurske županije
- Rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije
- Flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije
- Ostali prirodni resursi Međimurske županije
- Kulturno-povijesni resursi Međimurske županije
- Umjetnički resursi Međimurske županije
- Etnosocijalni resursi Međimurske županije
- Manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije.

A2: Međimursku županiju posjetio sam isključivo zbog prirodnih resursa.

A3: Razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima

A4: Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu.

Najveća povezanost varijable A1 očituje se u povezanosti s varijablom A4. Varijabla A2 najveću povezanost ima s varijablom A3. Varijabla A3 najjaču povezanost ima s varijablom A4, dok varijabla A4 najjaču povezanost ima s varijablom A3.

Tablica 13 - T-test, hipoteza H2

One-Sample Test

Test Value = 0

	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Turistički resursi Međimurske županije su: [reljef kao turistički resurs Međimurske županije]	48,924	227	,000	3,658	3,51	3,81
Turistički resursi Međimurske županije su: [rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije]	50,206	227	,000	3,719	3,57	3,87
Turistički resursi Međimurske županije su: [flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije]	46,778	227	,000	3,601	3,45	3,75
Turistički resursi Međimurske županije su: [ostali prirodni resursi Međimurske županije]	47,268	227	,000	3,482	3,34	3,63
Turistički resursi Međimurske županije su: [kulturno-povijesni resursi Međimurske županije]	51,866	227	,000	3,711	3,57	3,85
Turistički resursi Međimurske županije su: [umjetnički resursi Međimurske županije]	44,406	227	,000	3,241	3,10	3,39
Turistički resursi Međimurske županije su: [etnosocijalni resursi Međimurske županije]	45,768	227	,000	3,439	3,29	3,59
Turistički resursi Međimurske županije su: [manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije]	51,131	227	,000	3,728	3,58	3,87
Međimursku županiju posjetio sam isključivo zbog prirodnih resursa	36,016	227	,000	3,162	2,99	3,34

Razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima	42,563	227	,000	3,114	2,97	3,26
Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu.	45,528	227	,000	3,325	3,18	3,47

Izvor: Vlastiti rad autorice

Za dokazivanje da su varijable statistički značajne za hipotezu H2 - „Prostorni identitet Međimurja pokretačka je snaga budućeg razvoja turizma“ - proveden je T-test u tablici 13. Potvrđene su one varijable čija je aritmetička sredina veća od 3, koja označava „niti se slažem niti se ne slažem“ s navedenom tvrdnjom. Tvrdnje čija je aritmetička sredina manja od 3 se odbacuju.

Rezultatom T-testa zaključuje se da su varijable turistički resursi Međimurske županije: reljef kao turistički resurs Međimurske županije, rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije, flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije, ostali prirodni resursi Međimurske županije, kulturno-povijesni resursi Međimurske županije, umjetnički resursi Međimurske županije, etnosocijalni resursi Međimurske županije i manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije, Međimursku županiju posjetio sam isključivo zbog prirodnih resursa, treća tvrdnja koja glasi „Razvoj turizma i Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima“ i posljednja, četvrta, koja glasi „Turizam Međimurske županije temelji se isključivo na prostornom identitetu“ statistički značajne za dokazivanje hipoteze H2.

Temeljem rezultata dobivenih provođenjem Pearsonovog koeficijenta korelacije, T-testa i Cronbach Alphe dolazi se do zaključka da je hipoteza H2 prihvaćena.

Na postavljenu hipotezu H3 – „Međimurska županija poznata je po raznim turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma“ - usmjerena su četiri pitanja odnosno tvrdnje kojima se pokušalo prikazati mišljenje ispitanika i dokazati postojanost hipoteze. Pitanja su formirana pomoću Likertove skale te su ispitanici ocjenjivali tvrdnje ocjenama brojevima od 1 do 5, i to tako da 1 označava - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem, niti se ne slažem, 4 - slažem se, 5 - u potpunosti se slažem. Prva tvrdnja glasi „Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima“. Druga tvrdnja koja služi dokazivanju

hipoteze H3 je „U Međimursku županiju putujem zbog specifične ponude“, dok je treća tvrdnja „Međimurska županija nudi velik broj specifičnih oblika turizma“. Četvrta varijabla - „Međimurska županija prepoznatljiva je po“ - podijeljena je na šest podvarijabli koje redom glase: „Prirodnim bogatstvima, gastronomskoj ponudi, zdravstvenom turizmu, kulturno-povijesnom turizmu, sportskom turizmu i ruralnom turizmu.“

Tablica 14 - Prikaz rezultata deskriptivne statistike na četiri pitanja, hipoteza H3

Statistics										
	Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima	U Međimursku županiju putujem zbog specifične ponude	Međimurska županija nudi veliki broj specifičnih oblika turizma	Međimurska županija prepoznatljiva je po [manifestacijama]	Međimurska županija prepoznatljiva je po [prirodnim bogatstvima]	Međimurska županija prepoznatljiva je po [gastronomskoj ponudi]	Međimurska županija prepoznatljiva je po [zdravstvenom turizmu]	Međimurska županija prepoznatljiva je po [kulturno-povijesnom turizmu]	Međimurska županija prepoznatljiva je po [sportskom turizmu]	Međimurska županija prepoznatljiva je po [ruralnom turizmu]
Valid	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean	3,89	3,59	3,78	3,59	3,54	3,71	2,83	3,37	3,10	3,50
Median	4,00	4,00	4,00	4,00	3,50	4,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Mode	4	4	4	3 ^a	3	3	3	3	3	3
Std. Deviation	,947	1,152	1,032	1,163	1,132	1,047	1,192	1,093	1,066	1,105
Variance	,896	1,327	1,064	1,354	1,280	1,096	1,420	1,194	1,136	1,220
Minimum	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximum	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

a. Multiple modes exist. The smallest value is shown

Izvor: Vlastiti rad autorice

Iz tablice 14 koja prikazuje rezultate deskriptivne statistike, povezane s varijablom hipoteze H3, vidljivo je kako se ispitanici slažu s tezom da je Međimurska županija prepoznatljiva po svojim turističkim resursima. Također, većina ispitanika slaže se da u Međimursku županiju putuju zbog specifične ponude. Da Međimurska županija nudi velik broj specifičnih oblika

turizma treća je teza s kojom se većina ispitanika slaže. Ispitanici se slažu s tezama da je Međimurska županija prepoznatljiva po prirodnim bogatstvima, gastronomskoj ponudi, kulturno-povijesnom turizmu, sportskom turizmu i ruralnom turizmu, dok se ne slažu s tezom da je županija poznata po zdravstvenom turizmu.

Tablica 15 - Cronbach Alpha koeficijent, hipoteza H3

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,887	10

Izvor: Vlastiti rad autorice

Cronbach Alpha koeficijent prikazan u tablici 15 na 10 čestica iznosi 0,887 što znači da je pouzdanost uzorka vrlo dobra, a to nam govori da ispitanici imaju gotovo jednako ili slično mišljenje.

Tablica 16 - Pearsonov koeficijent, hipoteza H3

Correlations

	Medimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima	U Međimursku županiju putujem zbog specifičnih ponuda	Međimurska županija nudi veliki broj specifičnih oblika turizma	Medimurska županija prepoznatljiva je po [manifestacijama]	Medimurska županija prepoznatljiva je po: [prirodnim bogatstvima]	Medimurska županija prepoznatljiva je po: [gastronomskoj ponudi]	Medimurska županija prepoznatljiva je po: [zdravstvenom turizmu]	Medimurska županija prepoznatljiva je po: [kulturno-povijesnom turizmu]	Medimurska županija prepoznatljiva je po: [sportskom turizmu]	Medimurska županija prepoznatljiva je po: [ruralnom turizmu]
Medimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima	1	,526*	,630*	,240**	,263**	,289**	,249**	,199**	,198**	,261**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,002	,003	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228
U Međimursku županiju putujem	,526**	1	,534*	,152*	,188**	,237**	,221**	,191**	,176**	,201**

zbog specifične ponude	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,022	,004	,000	,001	,004	,008	,002
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija nudi veliki broj specifičnih oblika turizma	Pea rson Correlati on	,630**	,534* *	1	,308**	,304**	,250**	,263**	,327**	,280**	,276**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija prepoznatiji va je po: [manifestacij ama]	Pea rson Correlati on	,240**	,152* *	,308* *	1	,601**	,668**	,527**	,605**	,569**	,593**
	Sig. (2-tailed)	,000	,022	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija prepoznatiji va je po: [prirodnim bogatstvima]	Pea rson Correlati on	,263**	,188* *	,304* *	,601**	1	,698**	,569**	,637**	,647**	,664**
	Sig. (2-tailed)	,000	,004	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija prepoznatiji va je po: [gastromons koj ponudi]	Pea rson Correlati on	,289**	,237* *	,250* *	,668**	,698**	1	,560**	,633**	,625**	,670**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija prepoznatiji va je po: [zdravstveno m turizmu]	Pea rson Correlati on	,249**	,221* *	,263* *	,527**	,569**	,560**	1	,600**	,641**	,567**
	Sig. (2-tailed)	,000	,001	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija prepoznatiji va je po:	Pea rson Correlati on	,199**	,191* *	,327* *	,605**	,637**	,633**	,600**	1	,616**	,661**

[kulturno-povijesnom turizmu]	Sig. (2-tailed)	,002	,004	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228
Medimurska županija prepoznatljiva je po: [sportskom turizmu]	Pearson Correlation	,198**	,176*	,280*	,569**	,647**	,625**	,641**	,616**	1	,651**
	Sig. (2-tailed)	,003	,008	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Medimurska županija prepoznatljiva je po: [ruralnom turizmu]	Pearson Correlation	,261**	,201*	,276*	,593**	,664**	,670**	,567**	,661**	,651**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,002	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	228	228	228	228	228	228	228	228	228	228

Izvor: Vlastiti rad autorice

Pomoću Pearsonovog koeficijenta korelacije, što je vidljivo u tablici 16, testirali smo povezanost između varijabli je li Međimurska županija prepoznatljiva po svojim turističkim resursima, putuju li ispitanici u Međimursku županiju zbog specifične ponude, nudi li Međimurska županija velik broj specifičnih oblika turizma te po kojim je specifičnim vrstama turizma Međimurska županija poznata. Testirali smo povezanost između varijabli:

A1: Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima

A2: U Međimursku županiju putujem zbog specifične ponude

A3: Međimurska županija nudi veliki broj specifičnih oblika turizma

A4: Međimurska županija prepoznatljiva je po:

- Manifestacijama
- Prirodnim bogatstvima
- Gastronomskoj ponudi
- Zdravstvenom turizmu

- Kulturno–povijesnom turizmu
- Sportskom turizmu
- Ruralnom turizmu

Povezanost varijabla A1 i A2 najjača je s varijablom A3. Najjača povezanost varijable A3 očituje se s varijablom A1. Varijabla A4 najjaču povezanost ima s varijablom A3.

Tablica 17 - T-test, hipoteza H3

One-Sample Test

	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
					Test Value = 0	
Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima	62,116	227	,000	3,895	3,77	4,02
U Međimursku županiju putujem zbog specifične ponude	47,026	227	,000	3,588	3,44	3,74
Međimurska županija nudi veliki broj specifičnih oblika turizma	55,272	227	,000	3,776	3,64	3,91
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [manifestacijama]	46,565	227	,000	3,588	3,44	3,74
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [prirodnim bogatstvima]	47,232	227	,000	3,539	3,39	3,69
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [gastronomskoj ponudi]	53,507	227	,000	3,711	3,57	3,85
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [zdravstvenom turizmu]	35,847	227	,000	2,829	2,67	2,98
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [kulturno-povijesnom turizmu]	46,546	227	,000	3,368	3,23	3,51
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [sportskom turizmu]	43,868	227	,000	3,096	2,96	3,24
Međimurska županija prepoznatljiva je po: [ruralnom turizmu]	47,842	227	,000	3,500	3,36	3,64

Izvor: Vlastiti rad autorice

U svrhu dokazivanja statističke značajnosti varijabli za hipotezu H3 - „Međimurska županija poznata je po raznim turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma“ - proveden je T-test, čijim je rezultatom, prikazanim u tablici 17, utvrđeno sljedeće:

Rezultatom T-testa zaključuje se da su varijable: Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima, U Međimursku županiju putujem zbog specifične ponude, Međimurska županija nudi veliki broj specifičnih oblika turizma, Međimurska županija prepoznatljiva je po: manifestacijama, prirodnim bogatstvima, gastronomskoj ponudi, kulturno–povijesnom turizmu i sportskom turizmu statistički značajne za hipotezu H3. Dok je podvarijabla: Međimurska županija prepoznatljiva je po zdravstvenom turizmu manje statistički značajna za hipotezu H3.

Temeljem rezultata dobivenih provođenjem Pearsonovog koeficijenta korelacije, T-testa i Cronbach Alphe dolazi se do zaključka da je hipoteza H3 prihvaćena.

5.4. Zaključak rezultata istraživanja

U anketnom upitniku uzorak ispitanika činilo je ukupno 228 ispitanika od kojih su ukupno 157 žena i 71 muškarac mlađe životne dobi (18 - 35 godina) i zrele životne dobi (36 - 56 godina). Ispitanici imaju prebivalište na području Republike Hrvatske, od čega najviše ispitanika, ukupno 86 %, ima prebivalište na području Međimurske županije, a 3,9 % ispitanika na području Grada Zagreba. Ukupno 99 ispitanika ima završenu srednju školu, 46 ispitanika ima završen preddiplomski studij, 3 ispitanika završilo je diplomski studij dok je 15 ispitanika završilo poslijediplomski, doktorski ili specijalistički studij, a ukupno 5 ispitanika ima završenu osnovnu školu. Udio zaposlenih među ispitanicima je 79,8 %, nezaposlenih 3,9 %, umirovljenika 11 % dok studenti čine 26 % ispitanika. Kada su mjesečna primanja ispitanika u pitanju, 12,7 % ispitanika ima primanja manja od 3.000,00 HRK, između 3.001,00 i 5.000,00 HRK ima 13,6 % njih dok između 5.001,00 i 7.000,00 HRK ima ukupno 25,4 % ispitanika, 21,1 % ispitanika ima mjesečna primanja između 7.001,00 i 9.000,00 HRK, a 27,2 % ispitanika ima primanja viša od 9.000,00 HRK. Iz Međimurske županije dolazi ukupno 86 % ispitanika, iz Grada Zagreba 3,9 % ispitanika, 2,6 % ispitanika ima mjesto prebivališta u Koprivničko–križevačkoj županiji, iz Varaždinske županije ukupno je 2,2 % ispitanika, s područja Zagrebačke županije 1,3 %, s područja Splitsko–dalmatinske županije dolazi ukupno 0,9 % ispitanika, po 0,4 % ispitanika ima prebivalište u Krapinsko–zagorskoj županiji, Karlovačkoj, Primorsko–goranskoj, Ličko–senjskoj, Zadarskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Kada je u pitanju učestalost putovanja, kroz godinu uopće ne putuje 1,8 % ispitanika, jednom godišnje putuje 14,5 % ispitanika, dva puta godišnje putuje 29,8 % ispitanika, a više od dva puta godišnje

53,9 % ispitanika. Međimursku županiju posjetila su ukupno 222 ispitanika, odnosno 97,4 % dok svega 2,6 % ispitanika nikada nije posjetilo Međimursku županiju. Ukupno 222 ispitanika, što čini 97,4 %, smatra da specifični oblici turizma bitno utječu na razvoj turizma u Međimurskoj županiji, dok 6 ispitanika, to jest 2,6 % smatra da specifični oblici turizma ne utječu na razvoj turizma u Međimurskoj županiji. Kada je u pitanju privlačenje turista specifičnim oblicima turizma u Međimurskoj županiji, najviše odabira je kod gastronomskog turizma, ukupno 66,7 %, zatim slijedi ruralni turizam s 57,9 %, sportski turizam s 32,9 %, ekoturizam s 28,9 %, kulturni turizam s 28,1 %, zdravstveni turizam sa 16,2 %, a 3,5 % ispitanika nije sigurno koji specifični oblici turizma najviše privlače kod putovanja u Međimursku županiju.

Istraživanjem se može zaključiti da ispitanici ne putuju samo tijekom turističke sezone, već da se putuje više puta godišnje. Većina ispitanika smatra da su specifični oblici turizma, a ponajviše gastronomski turizam, značajni za Međimursku županiju, ali i da županija ima potencijala za daljnji razvoj specifičnih oblika turizma kojima bi se povećao broj posjetitelja. Kao najvažniji turistički resurs Međimurske županije ispitanici smatraju manifestacije.

Hipoteza H1 glasila je „Razvoj specifičnih oblika turizma u velikoj mjeri utječe na razvoj turizma u Međimurskoj županiji“. Na hipotezu H1 usmjereno je ukupno pet pitanja. Ispitanici ne putuju isključivo tijekom turističke sezone, već kroz cijelu godinu, te smatraju da specifični oblici turizma imaju potencijala ostvariti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine. Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma te je putem njih moguće povećati ukupan broj posjetitelja Međimurja. Navedenim rezultatima prihvaćena je hipoteza H1.

Hipoteza H2 glasila je - „Prostorni identitet Međimurja pokretačka je snaga budućeg razvoja turizma“ - te su na nju usmjerena četiri pitanja. Ispitanici smatraju kako je najbolji turistički resurs Međimurske županije održavanje manifestacija dok su najslabiji umjetnički resursi. Međimurska županija ne posjećuje se isključivo zbog prirodnih resursa te se ispitanici većinom slažu s tvrdnjama da se turizam Međimurske županije temelji na prirodnim ili prostornim resursima. Navedenim rezultatima prihvaćena je hipoteza H2.

Hipoteza H3 glasila je: „Međimurska županija poznata je po raznim turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma.“ Na nju su usmjerena četiri pitanja. Ispitanici se slažu s tezom da je Međimurska županija prepoznatljiva po svojim turističkim resursima. Također, većina ispitanika slaže se da u Međimursku županiju putuju zbog specifične ponude te da Međimurska

županija nudi velik broj specifičnih oblika turizma. Ispitanici se slažu s tezama da je Međimurska županija prepoznatljiva po prirodnim bogatstvima, gastronomskoj ponudi, kulturno-povijesnom turizmu, sportskom turizmu i ruralnom turizmu, dok se uglavnom ne slažu s tezom da je županija poznata po zdravstvenom turizmu. Navedenim rezultatima prihvaćena je hipoteza H3.

5.5. Ograničenja istraživanja

Prilikom provođenja istraživanja postojala su određena ograničenja. Činjenica da je veći postotak žena u ukupnom uzorku ispitanika može se uzeti kao ograničavajući faktor, a isto tako većina ispitanika ima prebivalište u Međimurskoj županiji te samim time ne daju realnu sliku motiva i pogleda na prostorni identitet kao temelj za razvoj turizma u Međimurskoj županiji pa bi se stoga buduća istraživanja trebala povoditi na više lokacija diljem cijele regije. Anketiranje se provodilo isključivo elektroničkim putem, a ne licem u lice, što znači da ispitanici koji se ne služe internetom ili društvenim mrežama nisu uključeni u istraživanje. Ograničenje u ovom istraživanju proizlazi iz strukture ispitanika odnosno kombinacije slučajnog i namjernog istraživanja, kao na primjer objavljivanjem ankete u grupama povezanim s turizmom, gdje se nalaze ispitanici koji su upoznati s temom ispitivanja, a i oni koji nisu. Vremenski period anketiranja bio je relativno kratak, odnosno četiri mjeseca pa se može zaključiti kako bi rezultati istraživanja bili znatno detaljniji i precizniji kad bi se istraživanje provodilo kroz duži vremenski period.

6. ZAKLJUČAK

Turizam ima važnu ulogu i značaj za razvoj Republike Hrvatske uzevši u obzir da ima neposredno djelovanje na cjelokupno gospodarstvo države. Najpoznatiji motivi za odlazak na putovanja povezani su s religijom, zdravstvom, sportskim igrama i rekreacijom, a ciljevi putovanja nerijetko su pronalazak vremena za opuštanje i odmaranje, odmor i odmak od svakodnevice, ali i učenje novih kultura i upoznavanje drugačijih lokacija. Kako su masovni turizam i sezonalnost prevladali turizmom Republike Hrvatske, oni su postali ograničavajući čimbenici za razvoj turizma pa se stoga nastoji produljiti sezona i ubrzati razvoj turizma u kontinentalnom dijelu države na održiv način. Održivi razvoj turizma doprinosi zajednici, stanovništvu, ali i okolini i posjetiteljima.

Međimurje obiluje još neiskorištenim potencijalima za razvoj turizma zahvaljujući svom raznolikom krajoliku, kulturno-povijesnoj baštini i tradiciji. Kako bi si ova destinacija osigurala poziciju poznate i privlačne turističke destinacije, potrebno je povezati turističke resurse koje posjeduje te ih iskoristiti za razvoj specifičnih oblika turizma koji zadovoljavaju potrebe svih vrsta turista, uz ostvarivanje dobrobiti za lokalnu zajednicu i stanovništvo. Međimurska županija nalazi se na samom početku planinskog lanca Alpe i na kraju Panonske nizine, iz čega proizlaze mnogobrojni prirodni turistički resursi. Reljef je jedan od turističkih resursa Međimurja, od čega je reljef gornjeg Međimurja brežuljkast dok je reljef donjeg Međimurja nizinski. Na području Međimurja nalaze se raznovrsna flora i fauna koje privlače svakog zaljubljenika u prirodu i divlji životinjski svijet, o čemu govori činjenica da se samo u Regionalnom parku Mura-Drava nalazi preko 60 različitih staništa, od kojih je više od polovice ugroženo. Izvor ljekovite vode još je jedan od snažnih prirodnih resursa Međimurske županije, uz razne šetnice, zasađena polja i vinograde. Međimurje je bogato društvenim turističkim resursima odnosno tradicijom, kulturom, poviješću, umjetnošću i manifestacijama. Najpoznatiji kulturno-povijesni resursi uključuju Stari grad Zrinskih s dvorcem Feštetić, crkvu sv. Jeronima u Štrigovi, ali i svetomarsku čipku i izradu pokladnih maski u Turčišću i Selnici. Posebno je zanimljivo i zlatarenje na području rijeke Drave koje povezuje i prirodna bogatstva i tradiciju. Međimurska županija posjeduje umjetničke turističke resurse poput međimurske popevke i raznih tematskih muzeja. Tradicionalna jela ovog lokaliteta poznata su diljem regije te ih svaki turist i iznova kuša. Manifestacije poput tradicionalnog Porcijunkulova, Međunarodnog spusta ladji, Urbanova te festivala krumpira pružaju odličnu zabavu, ali i motive za dolazak turista u Međimurje. Razvojem selektivnih oblika turizma u Međimurskoj županiji svakako prednjači ruralni turizam baš zbog same lokacije i tradicije lokalnog stanovništva, koje je zapravo

samoinicijativno pokrenulo ovu vrstu turizma poput izletišta Goričanec. Unatoč višebrojnima izvorima termalne vode na teritoriju županije kao osnovom za zdravstveni turizam, postoje samo jedne terme koje nude velik broj raznih aktivnosti, no one nisu prepoznate kao središte zdravstvenog turizma, već kao zabavna lokacija za posjetitelje. Međimurska županija sadrži velik broj objekata i događaja povezanih sa sportom i rekreacijom te su popularni sportovi: tenis, stolni tenis, biciklizam i ribolov, ali i adrenalinski parkovi.

Istraživanjem se dolazi do rezultata da se razvojem specifičnih oblika turizma uvelike utječe na razvoj turizma u Međimurskoj županiji jer turisti imaju sve manju tendenciju putovati isključivo tijekom sezonskih ljetnih mjeseci. Razvojem novih specifičnih oblika turizma povećat će se broj posjetitelja u županiji kao i ostvariti ravnomjeran broj posjetitelja kroz cijelu godinu. Za razvoj turizma na navedenoj lokaciji vrlo je bitan prostorni identitet baš zbog bogatih prirodnih i prostornih resursa. Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim bogatim turističkim resursima i specifičnim oblicima turizma poput gastronomskog turizma, kulturno-povijesnog turizma, sportskog i drugih oblika turizma.

LITERATURA

Knjige i znanstveni članci:

1. Begović, I. (2016). *Selektivni oblici turizma*, Diplomski rad, Sveučilište Sjever. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:401524>, pristup: 2. 9. 2022.
2. Bitunjac, B. (2018). *Utjecaj selektivnih oblika turizma za razvoj cetinske krajine*: Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:133022>, pristup: 14. 9. 2022.
3. Blažević, B. (2007.): *Turizam u gospodarskom sustavu*, Fakultet za hotelski i turistički menadžment Opatija, Opatija.
4. Breslauer N., Gregorić M., i Hegeduš I. (2015.). Održivi razvoj turizma u Međimurskoj županiji, *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : Znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, Vol. 5 No. 1, 2015*. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/144516>, pristup: 10. 9. 2022.
5. Cetinski, V. (2005). *Strateško upravljanje razvojem turizma i organizacijska dinamika*. [online]. Opatija: Fakultet za turistički i hotelski menadžment. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:257438>, pristup: 13. 10. 2022.
6. Deduš, B. (2021). *Preferencije i kupovno ponašanje potrošača elektro automobila na tržištu Hrvatske*, Diplomski rad, Sveučilište Sjever. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:991187>, pristup: 5. 9. 2022.
7. Dujmović, M. (2019). *Komercijalizacija kulturne baštine u turizmu*, *Socijalna ekologija*, 28(2), str. 145-161. Dostupno na: <https://doi.org/10.17234/SocEkol.28.2.3>, pristup: 15. 10. 2022.
8. Gašparović, N. (2018). *Atrakcijska osnova turističke destinacije na primjeru Varaždinske županije*, Završni rad, Sveučilište VERN. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:146:250509>, pristup: 15. 9. 2022.
9. Geić, S., (2011). *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu, Split.
10. Grmuša, T., Tomulić, A. M., Anđelić, V., (2020). *Uloga strateškog komuniciranja u brendiranju turističke destinacije na primjeru Međimurske županije*. U potrazi za zajedničkim nazivnikom: komunikacija, turizam, nacionalna kultura i brend, Zbornik radova, Edward Bernays University College, Zagreb.
11. Gržinić, J. (2019). *Uvod u turizam - povijest, razvoj, perspektive*. [online]. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:904523> pristup: 5. 10. 2022.

12. Gutić, D., Barbir V. (2009). *Ponašanje potrošača*, Omiš, Fortunagraf.
13. Hitrec, T. (1996). *Zdravstveni turizam - pojmovni i koncepcijski okvir*, Tourism and hospitality management, 2(2), str. 253-264. Dostupno na: <https://doi.org/10.20867/thm.2.2.3>, pristup: 15. 10. 2022.
14. Hunziker, W. i Krapf, K. (1942). *Grundriss der allgemeinen Fremdenverkehrslehre*. (The Outline of General Tourism Science). Zuerich: Polygraphischer Verlag.
15. Jadrešić, V. (2010). *Janusovo lice turizma: od masovnog do selektivno – održivog turizma*, Plejada, Zagreb, 2010.
16. Korov, T. (2020). *Model strateškog upravljanja destinacijom vjerskog turizma*, Disertacija, Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:721578>, pristup: 7. 10. 2022.
17. Kružić, N. (2004). *Turizam i okoliš*, Tourism and hospitality management, 10(2), str. 97-100. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/181767>, pristup: 16. 10. 2022.
18. Kušen, E. (2002.). *Turistička atrakcijska osnova*, Institut za turizam, Zagreb.
19. Luković, T. (2008). *Selektivni turizam, hir ili znanstveno-istraživačka potreba*, Acta turistica nova, 2(1), str. 51-74. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/37744> pristup: 16. 10. 2022.
20. Magaš, D., Vodeb, K. i Zadel, Z. (2018). *Menadžment turističke organizacije i destinacije*. [online]. Opatija: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:819416>, pristup: 9. 10. 2022.
21. Mavrek, J. (2021). *Turistička ponuda Međimurske županije*, Završni rad, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:897308>, pristup: 15. 10. 2022.
22. Mesarić Žabčić, R. (2008). *Ruralni turizam i poduzetništvo: primjer Međimurske županije*. *Acta turistica Nova*, 2 (2), 181-204.
23. Ojurović, J. (2017). *Uloga i značaj eko turizma u turizmu RH*, Diplomski rad, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:143688>, pristup: 6. 10. 2022.
24. Pančić Kombol, T. (2000.): *Selektivni turizam*, TMCP Sagena, Matulji, 2000.
25. Rovis, P. (2017). *Ljestvice za mjerenje stavova*, Diplomski rad, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:497053>, pristup: 7. 10. 2022.
26. Ružić, P. (2009.). *Ruralni turizam*, Institut za poljoprivredu i turizam Poreč, Pula.

27. Vrtiprah, V. (2006). *Kulturni resursi kao činitelj turističke ponude u 21. stoljeću*, *Ekonomski misao i praksa*, 15(2), str. 279-296. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/10683> pristup: 16. 10. 2022.
28. Vukonić, B. (2020). *Programiranje turističkog razvoja i njegov odnos prema prirodnim resursima*, *Mjera*, 2(3), str. 122-125. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/259159> pristup: 15. 10. 2022.
29. Vukonić, B. i Čavlek, N. (2011.). *Rječnik turizma*, Masmedia, Zagreb, 2011.
30. Weber, S., Mikačić, V., (1994.). *Osnove turizma*, Školska knjiga, Zagreb.

Internetski izvori:

1. Ceresa.hr - Najpopularniji motivi za putovanja, dostupno na: <https://www.ceresa.hr/arhiva/14155/najpopularniji-motivi-za-putovanja/>, pristup: 5. 10. 2022.
2. Ekomuzej Međimurje Malo, dostupno na: <https://ekomuzej-medimurje.info/>, pristup: 21. 9. 2022.
3. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost – Održivi razvoj, dostupno na: <https://www.fzoeu.hr/hr/odrzivi-razvoj/7641>, pristup: 5. 10. 2022.
4. Lokalna razvojna strategija - LAG Međimurski doli i bregi (2013.), dostupno na: <http://www.svetijuraj nabregu.hr/wordpress/wp-content/uploads/2013/03/LAG-radna-verzija-LRS-.pdf>, pristup: 22. 9. 2022.
5. List Međimurje - Izletišta Goričanec partner je kampanje Međimurje daje više, dostupno na: <https://medjimurje.hr/pod-medimurskim-nebom/svijet-oko-nas/izletiste-goricanec-partner-je-kampanje-medimurje-daje-vise1-43940/>, pristup: 4. 10. 2022.
6. Međimurje BIKE – Tradicionalne bike manifestacije, dostupno na: <https://www.medimurje-bike.com/manifestacije>, pristup: 9. 10. 2022.
7. Međimurska županija – Vukov breg, dostupno na: <https://medjimurska-zupanija.hr/vukov-breg/>, pristup: 9. 10. 2022.
8. Održivi turizam u Hrvatskoj – 12 ciljeva održivog turizma, dostupno na: <http://www.odrzivi.turizam.hr/default.aspx?id=4534>, pristup: 3. 9. 2022.
9. Paintball shop Accredo adrenalin centar – O nama, dostupno na: <http://www.tz-ms.hr/turisticki-vodic/spomen-dom-rudarstva/>, pristup: 9. 10. 2022.
10. Turistička zajednica grada Čakovca – Restoran Mala Hiža Mačkovec, dostupno na: http://www.visitcakovec.com/2020/05/17/mala_hiza/, pristup: 7. 10. 2022.

11. Turistička zajednica Grada Mursko Središće – Spomen-dom rudarstva, dostupno na: <http://www.tz-ms.hr/turisticki-vodic/spomen-dom-rudarstva/>, pristup: 10. 10. 2022.
12. UNWTO - Ecotourism and protected areas, dostupno na: <https://www.unwto.org/sustainable-development/ecotourism-and-protected-areas>, pristup: 04. 10. 2022.
13. Visit MEĐIMURJE – atrakcije i aktivnosti, dostupno na: https://www.visitmedimurje.com/atrakcije_aktivnosti.asp?, pristup: 25. 9. 2022.
14. Visit MEĐIMURJE - Poučna staza u prirodi Murščak, dostupno na: <https://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=250&l=h>, pristup: 4. 10. 2022.

POPIS TABLICA

Tablica 1 – <i>Motivi turističkih putovanja</i>	6
Tablica 2 - <i>Vrste specifičnih oblika turizma</i>	22
Tablica 3 – <i>Karakteristike stava</i>	32
Tablica 4 - <i>Socio-demografska struktura ispitanika (N = 228)</i>	34
Tablica 5 - <i>Specifični oblici turizma u Međimurskoj županiji (N = 228)</i>	41
Tablica 6 - <i>Prikaz rezultata deskriptivne statistike na pet pitanja, hipoteza H1</i>	43
Tablica 7 - <i>Cronbach Alpha koeficijent, hipoteza H1</i>	44
Tablica 8 - <i>Pearsonov koeficijent, hipoteza H1</i>	44
Tablica 9 - <i>T-test, hipoteza H1</i>	46
Tablica 10 - <i>Prikaz rezultata deskriptivne statistike na četiri pitanja, hipoteza H2</i>	48
Tablica 11 - <i>Cronbach Alpha koeficijent, hipoteza H2</i>	49
Tablica 12 - <i>Pearsonov koeficijent, hipoteza H2</i>	49
Tablica 13 - <i>T-test, hipoteza H2</i>	52
Tablica 14 - <i>Prikaz rezultata deskriptivne statistike na četiri pitanja, hipoteza H3</i>	54
Tablica 15 - <i>Cronbach Alpha koeficijent, hipoteza H3</i>	55
Tablica 16 - <i>Pearsonov koeficijent, hipoteza H3</i>	55
Tablica 17 - <i>T-test, hipoteza H3</i>	58

POPIS SLIKA

Slika 1: <i>12 ciljeva održivog turizma</i>	8
Slika 2: <i>Slikovni prikaz lokacija turističkih resursa Međimurske županije</i>	10
Slika 3: <i>Reljef Međimurske županije</i>	11
Slika 4: <i>Izletište Goričanec</i>	24
Slika 5: <i>Spomen-dom rudarstva</i>	26
Slika 6: <i>Accredo Centar</i>	27
Slika 7: <i>Mala hiža u Mačkovcu</i>	29
Slika 8: <i>Vukov breg</i>	29

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 – <i>Spolna struktura ispitanika</i>	37
Grafikon 2 – <i>Dobna struktura ispitanika</i>	37

Grafikon 3 – <i>Obrazovna struktura ispitanika</i>	38
Grafikon 4 – <i>Status zaposlenja ispitanika</i>	38
Grafikon 5 – <i>Mjesečna primanja ispitanika</i>	39
Grafikon 6 – <i>Struktura ispitanika po mjestu stanovanja</i>	40
Grafikon 7 – <i>Struktura ispitanika po tendenciji odlaska na putovanje</i>	40
Grafikon 8 – <i>Ispitanici koji su posjetili Međimursku županiju</i>	41
Grafikon 9 – <i>Utjecaj specifičnih oblika turizma na razvoj turizma u Međimurskoj županiji</i> .	42
Grafikon 10 – <i>Ispitivanje stava o privlačnosti specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji</i>	42

PRILOZI

Prilog 1 – Anketa

Turistički resursi i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji

Poštovani, pred Vama se nalazi anketni upitnik kojeg provodi studentica diplomskog studija na Sveučilištu Sjever na temu "Turistički resursi i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji".

Upitnik je u potpunosti anonimn, a istraživanje se provodi u svrhu izrade diplomskog rada. Ljubazno bih Vas zamolila da izdvojite nekoliko minuta vremena za popunjavanje upitnika. Unaprijed Vam zahvaljujem na izdvojenom vremenu i uloženom trudu!

Mateja Mikulić

*Obavezno

Spol? *

- a) Muško
- b) Žensko

Dob? *

- a) Manje od 18
- b) 18 - 25
- c) 26 - 35
- d) 36 - 45
- e) 46 - 55
- f) Više od 56

Stupanj obrazovanja? *

- a) Završena osnovna škola
- b) Završena srednja škola
- c) Završen preddiplomski studij
- d) Završen diplomski studij
- e) Završen poslijediplomski, doktorski ili specijalistički studij

Radni status? *

- a) Zaposlen/a
- b) Nezaposlen/a
- c) Umirovljenik/ca
- d) Student/ca

Mjesečna primanja? *

- a) Manje od 3.000,00 HRK
- b) 3.001,00 – 5.000,00 HRK
- c) 5.001,00 – 7.000,00 HRK
- d) 7.001,00 – 9.000,00 HRK
- e) Više od 9.001,00 HRK

Mjesto stanovanja*

- a) Zagrebačka
- b) Krapinsko–zagorska
- c) Sisačko–moslavačka
- d) Karlovačka
- e) Varaždinska
- f) Koprivničko–križevačka
- g) Bjelovarsko–bilogorska
- h) Primorsko–goranska
- i) Ličko–senjska
- j) Virovitičko–podravska
- k) Požeško–slavonska
- l) Brodsko–posavska
- m) Zadarska
- n) Osječko–baranjska
- o) Šibensko–kninska
- p) Vukovarsko–srijemska
- q) Splitsko–dalmatinska
- r) Istarska
- s) Dubrovačko–neretvanska
- t) Međimurska
- u) Grad Zagreb

Koliko često putujete? *

- a) Ne putujem
- b) Jednom godišnje
- c) Do dva puta godišnje
- d) Više od dva puta godišnje

Jeste li ikad posjetili Međimursku županiju? *

- a) Da
- b) Ne

Specifični oblici turizma u Međimurskoj županiji

Sljedeća pitanja odnose se na pitanja u vezi sa specifičnim oblicima turizma u Međimurskoj županiji. Razlikujemo specifične oblike turizma zasnovane na prirodnim resursima i specifične oblike turizma zasnovane na društvenim resursima.

Smatrate li da specifični oblici turizma bitno utječu na razvoj turizma u Međimurskoj županiji?*

- a) Da
- b) Ne

Koji specifični oblici turizma Vas najviše privlače kod putovanja u Međimursku županiju?

*

- a) Ruralni turizam
- b) Zdravstveni turizam
- c) Kulturni turizam
- d) Sportski turizam
- e) Gastronomski turizam
- f) Ekoturizam
- g) Nisam siguran/na

Razvoj specifični oblika turizma

Razinu slaganja s određenom tvrdnjom ocijenite brojevima od 1 do 5: 1 - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem, niti se ne slažem, 4 - slažem se, 5 - u potpunosti se slažem. Prema Vašem mišljenju, smatram da:

Putujem samo tijekom turističke sezone. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Smatram da specifični oblici turizma imaju potencijal omogućiti ravnomjeran broj turista tijekom cijele godine. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Međimurska županija ima daljnji potencijal za razvoj turizma. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Međimurska županija ima potencijala za razvoj specifičnih oblika turizma. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Razvojem specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji moguće je povećati broj posjetitelja. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Prostorni identitet Međimurja

Razinu slaganja s određenom tvrdnjom ocijenite brojevima od 1 do 5: 1 - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem, niti se ne slažem, 4 - slažem se, 5 - u potpunosti se slažem.

Prema Vašem mišljenju:

Turistički resursi Međimurske županije su: *

- a) Reljef kao turistički resurs Međimurske županije 1 2 3 4 5
- b) Rijeke i jezera kao turistički resurs Međimurske županije 1 2 3 4 5
- c) Flora i fauna kao turistički resurs Međimurske županije 1 2 3 4 5
- d) Ostali prirodni resursi Međimurske županije 1 2 3 4 5

- e) Kulturno-povijesni resursi Međimurske županije 1 2 3 4 5
- f) Umjetnički resursi Međimurske županije 1 2 3 4 5
- g) Etnosocijalni resursi Međimurske županije 1 2 3 4 5
- h) Manifestacije kao društveni resurs Međimurske županije 1 2 3 4 5

Međimursku županiju posjetio sam isključivo zbog prirodnih resursa. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Razvoj turizma u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prirodnim resursima. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Turizam u Međimurskoj županiji temelji se isključivo na prostornom identitetu. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Turistički resursi i specifični oblici turizma u Međimurskoj županiji. *

Razinu slaganja s određenom tvrdnjom ocijenite brojevima od 1 do 5: 1 - u potpunosti se ne slažem, 2 - ne slažem se, 3 - niti se slažem, niti se ne slažem, 4 - slažem se, 5 - u potpunosti se slažem.

Prema Vašem mišljenju:

Međimurska županija prepoznatljiva je po svojim turističkim resursima. *

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

U Međimursku županiju putujem zbog specifične ponude.

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Međimurska županija nudi velik broj specifičnih oblika turizma

U potpunosti se ne slažem 1 2 3 4 5 U potpunosti se slažem

Međimurska županija poznata je po: *

- a) Manifestacijama 1 2 3 4 5
- b) Prirodnim bogatstvima 1 2 3 4 5
- c) Gastronomskoj ponudi 1 2 3 4 5
- d) Zdravstvenom turizmu 1 2 3 4 5
- e) Kulturno–povijesnom turizmu 1 2 3 4 5
- f) Sportskom turizmu 1 2 3 4 5
- g) Ruralnom turizmu 1 2 3 4 5

IZJAVA O AUTORSTVU

I

SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Mateja Mikulić pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica diplomskog rada pod naslovom: Turistički resursi i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Studentica:

Mateja Mikulić

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Mateja Mikulić neopozivo izjavljujem da sam suglasna s javnom objavom diplomskog rada pod naslovom Turistički resursi i razvoj specifičnih oblika turizma u Međimurskoj županiji čija sam autorica.

Studentica:

Mateja Mikulić

(vlastoručni potpis)